

Saulėta, šilčiau.
Saulė teka 5:17, leidžiasi 8:29

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

VOL. LVII

Price 15c

Chicago, Ill. — Pirmadienis, Birželio-June 26 d., 1972 m.

Kaina 15c

150

DIDELI POTVYNIAI ŠEŠIOSE VALSTIJOSE

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ ŽYGIAI

Australijos lietuviai apie R. Kalantos žygį ir Kaune gegužės 18 ir 19 d. įvykusias riaušes patyrė dar gegužės 21 d. Vliko atstovas Australijoje J. Lapšys informuoja: susitarus su Liet. Bendruomenės Krašto Valdybos pirmininku V. Neverausku, šis pasiuntė telegramą Australijos min. pirmininkui, gi Lapšys — atitinkamą telegramą JAV ambasadoriui Australijoje — Canberroje Walter Rice.

Gegužės 22 d. Adelaidėje, Lietuvių Namuose, įvyko gaivališkas lietuvių susitikimas, kuriame dalyvavo apie 150 asmenų. Čia J. Lapšys pranešė, kas ligšiol padaryta, pasisakyta dėl tolimesnės veiklos. Kaip jau paskelbta, "The Advertiser" dienraštis buvo įdėtas atitinkamas pareiškimas apie R. Kalantos žygį, jaunimas suorganizavo motorkadą, gi vyresnieji suredavo rezoliucijų tekstus Australijos užsienio reik. ministrai ir Jungt. Tautoms.

Šalia kitos Australijos spaudos, verta atkreipti dėmesį į sostinės "Canberra Times" straipsnį — straipsnis buvo paskelbtas geg. 22 d. pirmame puslapyje — sostinėje yra beveik viso pasaulio atstovybės ir tik vienas laikraštis.

Šalia kitų žygių, Vliko atstovas J. Lapšys geg. 24 nuskrido į sostinę Canberą ir geg. 25 d. ten buvo priimtas Užsienio Reikalų Ministerijoje, Rytų Europos skyriaus vedėjo Mr. Peters. Pasiūkimą, kad australai jau žinojo apie įvykius Kaune. J. Lapšys ta proga pažymėjo, kad nepaisant įvairių sutarčių, laisvųjų lietuvių pasiryžę veikti — siekti išlaisvintos Lietuvos. Gegužės 18-19 d. įvykiai parodė, kad paversta lietuvių tauta prieš rusų okupacijai. Ta proga Vliko atstovas įteikė Užsienio reikalų ministerijai literatūros apie Lietuvą, kaip V. Vaitiekūno "Lithuania" ir keletą brošiūrų.

Š. m. gegužės 25 d. Canberroje įvykus Ukrainiečių studentų suorganizuotai protesto demonstracijai prieš jų intelektualų suėmimus bei persekiojimą Ukrainoje, lietuvių vardu kalbėjo J. Lapšys. Jis, kalbėdamas ketvirtuoju po australiečių senatorių, paminėjo Romos Kalantos atvejį ir Lietuvos jaunimo priešintis okupantams. Lapšys dalyvavo ir demonstracijoje ties Sovietų Sąjungos ambasada Canberroje — demonstracijos metu buvo per garsialabius šaukiama: "Reikalaujame laisvės Lietuvai, Latvijai ir Estijai".

J. Lapšys, lankydamasis Canberroje, susitarė su lietuvių jaunimu aplankyti bent kelias Azijos kraštų pasiuntinybes ir jose nušviesti Lietuvos padėtį ir ypatingai pastarojo meto įvykius Lietuvoje. (E)

Puslapis Lietuvai

"Avvenire", pagrindinis Italijos katalikų dienraštis Milane, geg. 26 d. Lietuvai, jos laisvei kovai, okupacijai, paskutiniams įvykiams nušviesti paskyrė visą puslapį. Įdėtas platus Guido Bossa straipsnis. Jį puošia trys iliustracijos: popiežius Paulius VI besimeldžias ties Aušros Vartų Marijos paveikslu koplyčioje Vatikane, mažas lietuviukas tremtyje Sibire ir ateizmo pamoka Maskvoje. Straipsnyje paliesti išvežimai Lietuvoje ir pateikta plati religinio persekiojimo apžvalga. Autorius nurodė ir "Elta-Press", italų apri-

IS VISO PASAULIO

TEL AVIVAS. — Izraelio lėktuvai, įskridę giliai į Libano teritoriją, apšaudė palestiniečių bazines. Libanas sako, kad 17 civilių žuvo ir 10 buvo sužeisti. Palestiniečių žiniomis, jų priešlėktuvinės baterijos apšaudė izraelitų lėktuvus, tačiau nieko nesako apie pataikymą. Jungtinių Tautų Saugumo taryba susirinko nepaprasto posėdžio svarstyti naujo Viduriniųjų Rytų konflikto išsprendimo. Izraelio ambasadorius Teokas pareiškė, kad nuolatinis puldinėjimas, apšaudymai, sabotazo veiksmai, žmogžudystės, piratų veiksmai ir terorizmas iš Libano teritorijos privertė Izraelį griebtis apsigynimo veiksmų.

WASHINGTONAS. — Šiandien sen. McGovern pradeda važinėti po pietines valstijas, ieškodamas pritarimo savo kandidatūrai. Jo štabo narys Frank Maniewicz pareiškė, kad McGovern jau turis pakankamai delegatų laimėti demokratų nominacijai. Dabar kampanija jau vedama prieš prezidentą Nixoną.

GOETTINGENAS. — Iš Rytų Vokietijos per sieną į V. Vokietiją atbėgo 27 m. vyras.

Žydai laimėjo marškinių bylą

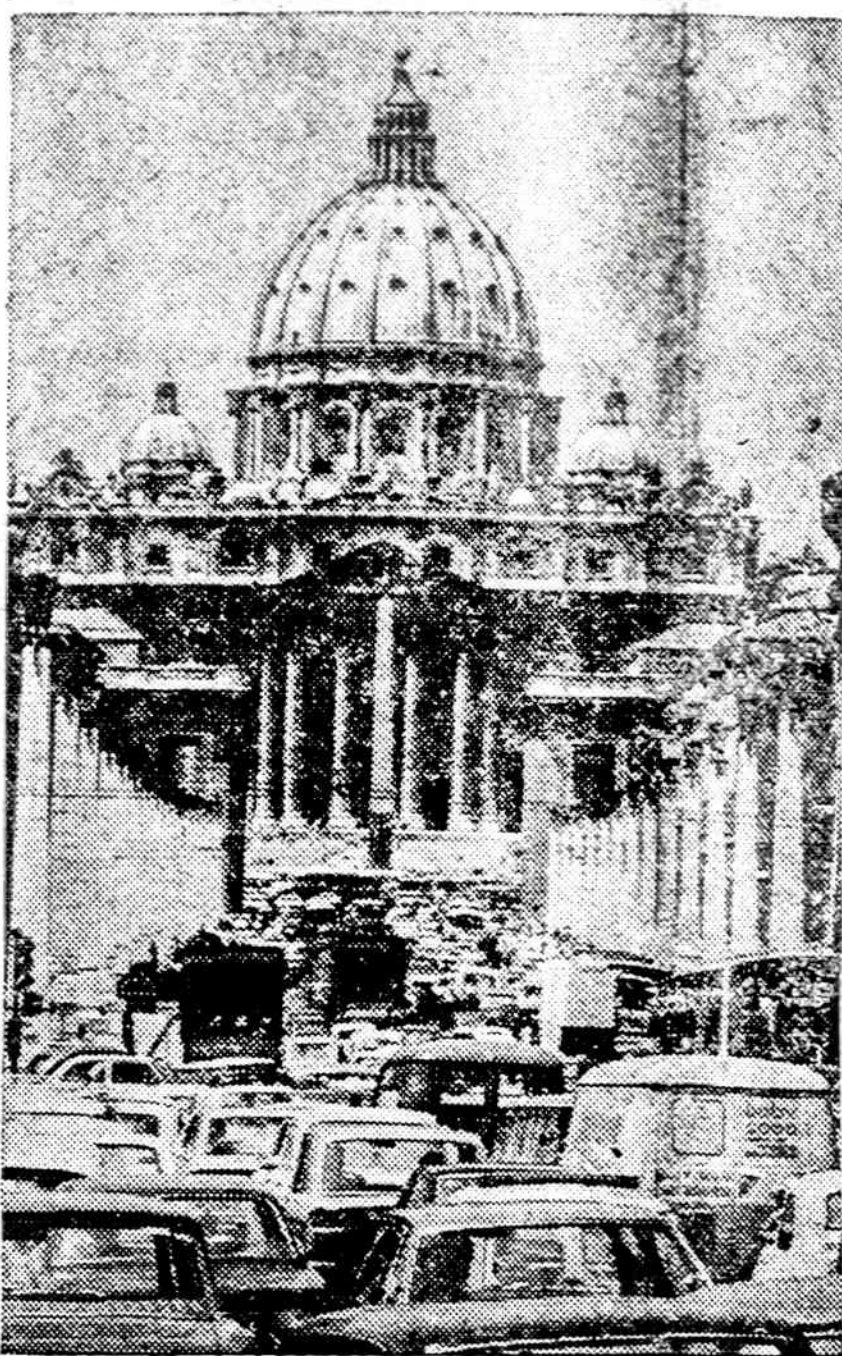
ČIKAGA. — Federalinio teismo teisėjas nusprendė, kad Field muziejus negali uždrausti jėgti į savo patalpoje rodomą sovietų liaudies meno ir amatų parodą asmenims, kurie "dėvi marškinius su užrašu "Save Soviet Jews". Teisėjas Hubert Will pareiškė, kad jaunuoliai negali muziejuje demonstruoti, tačiau gali jį, kaip paprastą parodą lankytojais, lankyti.

Nėra ženklų, kad Hanojus nusileis

WASHINGTONAS. — Prezidento patarėjas Henry Kissinger, sugrįžęs iš pasitarimų Pekine, pareiškė spaudai, kad nėra ženklų, kad Hanojaus vadai būtų linkę rimtai derėtis dėl taikos Vietname. Lėktuvų puolimai sukelia Hanojui rimtų rūpesčių. S. Vietnamo vyriausybė yra nusivylusi savo ofensyvos pietuose rezultatais. Visa tai duoda vilčių, kad neužilgo komunistai parodys norą rimtai derėtis dėl karo paliaubų ir taikos.

Valstybės sekretorius Rogers prieš išvykdamas į 16 dienų kelią po devynias valstijas, išklaušė Kissingerio raportą apie pasitarimus Kinijoje. Rogers pareiškė, kad Amerikos taikos planas yra labai palankus Hanojui ir jo vadai turėtų pasinaudoti šia proga derėtis.

pinančių informacijomis apie padėtį Lietuvoje bei kitur už geležinės uždangos. (E)

Romos mieste automobilių judėjimas dažnai yra chaoso padėtyje. Čia matoma Via Della Conciliazione autobusų stieko metu. Fone matosi šv. Petro bazilika.

KRIKŠČIONIŲ DEMOKRATŲ ŽODIS

Pasaulio Krikščionių Demokratų Sąjunga, jos sekretoriatas Romoje š. m. gegužės 21 d., ryšium su įvykiais gegužės mėn. Kaune, š. m. gegužės 31 d. paskelbė specialią deklaraciją.

Joje nurodyta: lietuvių tauta, giliai prisirišusi prie savo nepriklausomybės, savo istorijos tradicijų ir tikėjimo, pastarojo pasaulinio karo pabaigoje buvo įjungta į Sovietų Sąjungą. Tai nebuvo pripažinta didžiųjų valstybių. Toliau pažymėta, kad įvykdžius masinius išvežimus, vyko denacionalizacijos vyksmas bei ateizmo skiepėjimas. Pastarųjų įvykių metu lietuvių tauta protestavo prieš tas neteisėtas priemones. Jei po paskutinio karo laisvo apsisprendimo dėsniu buvo pritaikintas daugybei tautų įvairiuose kontinentuose, tai lietuvių tautai taip pat reikalinga leisti laisvai apsispręsti...

K. Demokratų Pasaulio Sąjungos (Unijos) sekretoriatas savo rašto pabaigoje karštai ragino — viso pasaulio tautas — reikauti iš viso pasaulio kraštų suteikti lietuvių tautai laisvo apsisprendimo teisę, — visoms vyriausybėms šį klausimą pateikti artimiausioje Jungtinių Tautų sesijoje. (E)

Čikagoje

Lietuvos gen. konsulė Čikagoje J. Daužvardienė š. m. birželio 6 d. specialiu laišku padėkojo Čikagos merui R. J. Daley. Šis Miesto Taryboje buvo pasiūlęs rezoliuciją, kuria prez. Nixonas buvo prašomas, jo buvusios viešnagės Maskvoje metu, ten iškelti pavergtųjų tautų klausimą. Ta proga gen. konsulė dėkojo merui ir už jo kitus pasisakymus — paramą lietuvių tautos siekimams atgauti laisvę ir nepriklausomybę.

— Tautinėms nuotaikoms bei judėjimui Baltijos valstybėse vedamąjį birž. 16 d. paskyrė žinomas Bostono dienraštis "The Christian Science Monitor". Dienraštis pabrėžė: tautinis brūzdėjimas Lietuvoje gali nuolat prasiveržti. Paminėtas Lietuvos rusinimas, įvykiai Kaune, Simas Kudirką, dar Ukraina bei žydų skundai. (E)

Laisvos Europos Radijo Lietuvai

Kongresmano Broomfieldo rezoliucija Kongrese

DETROITAS. — Kongresmanas William S. Broomfield iš Royal Oak, Mich., birželio 12 dieną įteikė Atstovų Rūmams rezoliuciją H. Res. 1014, reikalaujant, kad Laisvos Europos Radijo pradėtų transliuoti pranešimus ir pavergtųjų Baltijos valstybių — Lietuvos, Latvijos ir Estijos žmoniems.

Savo kalboje Atstovų Rūmų posėdyje kongr. Broomfield išryškino, kad jau suėjo 32 metai kaip SSSR padarė invaziją ir pavergė laisvas Baltijos valstybes ir iki šiai dienai tęsia brutalią genocido politiką, perkaitę Detroito Pabaltiečių Komiteto pareiškimą, kuriame be kt. prašoma: "Mes toliau skatiname, kad Kongresas ir Administracija ir toliau laikytųsi nusistatymo, kad Sovietų valdžia Baltijos valstybėse yra neteisėta ir tuo pačiu reikalauja, kad Sovietų Sąjunga pati pildytų tai, ką ji pamokslauja apie kolonializmą ir nieko nedelsdama ištrauktų Sovietų kariuomenę, valdžios aparatą ir kolonistus iš Estijos, Latvijos ir Lietuvos ir kad mūsų vyriausybė laikytųsi nusistatymo, kad išlaisvinimas yra pagrindinė sąlyga bet kokioms tolimesnėms deryboms su Sovietų Sąjunga.

Mes apeliuojame į Prezidentą, Valstybės sekretorių ir Jungtinių Valstybių Kongresą, kad visuose diplomatinuose reikaluose su Sovietų Sąjunga, taip pat Jungtinėse Tautosose ir bet kuriose kitose tarptautinėse institucijose būtų skatinamas laisvės ir nepriklausomybės atstatymas Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje.

nas paruošti medžiagą bei ją paskelbti Lietuvos reikalui.

Taip pat birž. 15 apie Lietuvos laisvės reikalą, įvykius Kaune kalbėjo atstovė Ella T. Grasso, (Conn.), R. Kalantą, maldos dieną paminėjo atst. Ch. W. Whalen, Jr. (Ohio), dar vienas atstovas — Edward A. Garmatz (Md.) išryškino žmogaus teisių pažeidimus Baltijos valstybėse, čia pat prijungdamas ištraukas iš JAV L. Bendruomenės neseniai išleisto leidinio apie teisių pažeidimus Lietuvoje. Laukiama ir daugiau pasisakymų Kongrese. (E)

JAV Kongreso nariai apie Lietuvą

Visa eilė JAV Kongreso narių pasisakė ar pateikė pareiškimus dėl Birželio sukačių, įvykių Lietuvoje ir dėl JAV Liet. Bendruomenės CV-bos pasiūlytų, birželio 15, gedulo ir maldos dienos. Birželio 13 d. pasisakė Atst. Rūmų narys James M. Hanley (New York), nurodęs, kad toji diena turi atžymėti ir dabar Lietuvoje vykstančią tautos kovą. Atstovas paminėjo Lietuvos katalikų protestus, religijos padėtį, R. Kalantos auką. Jis skatino remti pasiūlymą ir baigė žodžiais: "Jei viltis Lietuvoje nebus išlaikyta, tai skaudžiai atsilieps ir laisvoms ir pavergtoms tautoms".

Lietuvos okupacijos sukaktį A. Rūmose dar paminėjo atstovas J. A. Burke (Mass.). Atst. F. E. Denholm (S. Dakota) pasiūlė Rūmų nariams ir šie pritarė — per penkias di-

Linksmas momentas kongreso komitete. Dešinėje atstovas Edward Hebert, kairėje aviacijos štabo viršininkas gen. John Ryan. Kongreso ginkluotųjų jėgų komitetas vedė apklausinėjimą apie S. Vietnamo teritorijos puolimą bei leidimą.

VANDUO APSEMĖ WILKES-BARRE

WILKES-BARRE. — Šis senas lietuvių angliakasių centras, patvinus Susquehanna upei, buvo apsemtas. Pietinė miesto dalis atsidūrė po 16-18 pėdų vandens. Trisdešimt helikopterų veža ir meta ant namų stogų maisto, vandens ar rūbų ryšulius. Mieste liko apie 600 žmonių, kurie negirdėjo ar nenorėjo paklausti įsakymo evakuoti miestą. Prezidentas Nixonas helikopteriu aplankė apsemtas Marylando ir Pensilvanijos vietas.

Teismo byla dėl sovietų parodos

ČIKAGA. — Amerikos Civilinių Laisvių unija ir Amerikos Žydų kongresas padavė į teismą Field muziejų, kuriame vyksta sovietų liaudies meno ir amatų paroda. Muziejus kaltinamas, kad jis neleidžia parodyti dviejų grupių jaunų žydų, kurie nešiojo marškinius ("T-shirts"), ant kurių buvo užrašyta "Save Soviet Jews".

Skunde minėtos organizacijos sako, kad muziejaus elgesys laužo konstitucines tų marškinių savininkų teises.

Australijos spaudoje

Australijos spauda atkreipė dėmesį Pietų Australijos Lietuvių Bendruomenės gedulo įreminimą skelbimą. Įdėta, geg. 22 "The News" dienraštis, ir geg. 24 "The Advertiser" (Adelaidės mieste). Skelbimas bylojo: "Kalanta, Romas. Atminčiai Romo Kalantos, 20 m. amžiaus, mirusio gegužės 14, 1972, Kaune, jam susideginus protestuojant prieš Sovietų Rusijos vykdomą jo tautiečių religinių ir žmogaus teisių pažeidimą. Išleisk ramybės, Romai, laisvės kankini, mes tavęs nepamiršime — Lietuvių Bendruomenė Pietų Australijoje".

"The News" (Adelaidėje) geg. 24 rašė, kad Liet. Bendruomenės pirm. V. Neverauskas minėjęs, kad geg. 27 turėjusi įvykti demonstracija Adelaidės mieste. Neverauskas teigė: 1,500 lietuvių Pietų Australijoje reikalauja savo tautiečių Lietuvos pagrindinių žmogaus teisių ir religinės laisvės.

"South Cross" geg. 26 d. skelbė apie buvusią, Liet. Bendruomenės numatytą motorkadą Adelaidės mieste. Kitą dieną, geg. 27, "Sunday Mail" įdėjo nuotrauką trijų lietuvių, sudegusių sovietų vėliavą Adelaidėje, Eastry gatvėje. Pakilus lietsnoms, lietuvių sugiedojo Tautos himną. Po to 600 demonstracijos dalyvių susėjo į autobusus ir važinėjo Adelaidės miesto gatvėmis.

"The Age", Melbourne mieste leidžiamas dienraštis, birželio 1 d. įdėjo T. S. Monks straipsnį iš Londono "Baltų riaušės aliamuoja sovietus". Straipsnyje rašoma apie didėjantį nepasitenkinimą sovietų mažumose, kurios sudarancios gyventojų daugumą. Plačiai nurodoma į religijos padėtį Lietuvoje, bažnyčių uždarinėjimą, represijas, nukreiptas prieš dvasininkus Lietuvoje, apie Lietuvos katalikų protestus. Pabaigoje nurodoma: "Dabartiniai sovietų vadai vis dar tebevykdo iš esmės stalininę politiką mažumų atžvilgiu". (E)

WASHINGTONAS. — Darbo departamentas paskyrė buvusį unijų pareigūną, departamento tarnautoją, Ronald Weakly prižiūrėti angliakasių unijos reikalus ir tos unijos rinkimus.

Po šešių dienų lietuvių smarkiai pakilo Susquehanna, Allegheny, Chemung, Monongahela, Ohio ir James upės. Vanduo ir stiprus vėjai padarė nuostolių virš milijono dolerių, žuvo 116 žmonių ir 370,000 žmonių liko be pastogės, šimtai dingo, šimtai buvo sužeisti.

Pensilvanijoje, West Virginijoje ir Ohio valstijose kariuomenė gelbsti gyventojus. Ohio upė pakilo iki 42 pėdų.

Prezidentas Nixonas paskelbė Pensilvaniją, New Yorką, Marylandą, Floridą ir Virginiją nelaimės rajonais ir pažadėjo federalinių lėšų atstatymo darbams.

Floridoje šią savaitę vyksta SLA kongresas. Daug delegatų iš potvinio palieštų sričių negalėjo išvažiuoti į kongresą. Iš Pittsburgho aerodromo lėktuvų skridimai buvo sustabdyti, nes keliai, vedę į aerodromą buvo apsemti.

V. Vokietija rinks naują parlamentą

BONA. — Vakarų Vokietijos kancleris Willy Brandt paskelbė, kad jis susitarė su koalicijos partneriu Walter Scheel siekti parlamento rinkimų lapkričio mėnesį. Manoma, kad vyriausybė šį parlamentą paleis pralaimėdama pasitikėjimo vyriausybei klausimą. Tuo atveju prezidentas per 21 dieną turės paleisti parlamentą ir rinkimai turės įvykti 60 dienų po parlamento paleidimo.

Kancleris Brandtas pamatė, kad su turimu 248 atstovų skaičiumi 496 vietų parlamente, valdyti yra nelengva. Parlamentas pradėjo vasaros atostogas ir darbą turėtų pradėti rugsėjo 18 d. Tačiau dabar kancleris turės susaukti parlamento narius specialiai sesijai — nepasitikėjimui pareikšti, kad galima būtų pravedti naujo parlamento rinkimus. Opozicijos vadas Barzel pareiškė pritarimą vyriausybės nutarimui pasitraukti. Jis tikisi laimėti naujus rinkimus ir perimti valdžią.

Rinkimai bus 10 mėn. anksčiau, negu normaliai turėtų būti.

Karas P. Vietname

SAIGONAS. — Jau visa savaitė komunistai bando pralaužti gynybą linijas šiauriniame fronte ir vakarus ir šiaurę nuo Hue miesto. Didieji Amerikos B-52 bombonešiai padarė komunistams didelių nuostolių ir ofensyvą sustabdė. Priešas prarado 22 tankus.

Virš A Shau slėnio komunistų baterijos numušė Amerikos kovos lėktuvą A-130, dingo 12 įgulos narių, tris pavyko išgelbėti.

Vakar šiaurės Vietname padaryta 320 lėktuvų skrydžių. Be kitų taikinių vėl buvo daužoma geležinkelio linija, einanti į Hanojų iš Kinijos. Buvo sužaloti du tiltai.

Chicagos Lietuvių Vyčių tautinių šokių grupė

GRANDINĖLEI ATSINAUJINUS

(Tėsinys)

GROŽIS

Apie patį grožį būtų galima begalės prirašyti, pradedant, kaip pasakojama, neįsivaizduojamo grožio Liucipierumi, baigiant ir nepabaigiant gražiais smulkiais visokiais dalykėliais, prišiančiais širdis... O ir tas grožis, visi žino, priklauso nuo skonio.

Mūsų visas jaunimas iš esmės yra gražus. Tai savybė tautos. Jis tvarkingai gražiai apmąstytas, tauriai kokiam susirinkime elgiasi ir be šokio yra teigiamas savo tautai atstovas, ypač šiais tokių madų laikais. O dar gražesnis, išvaizdingesnis, kai drausmingai, išvermingai... vykdo sava valia regimu būdu uždavinį.

Jeigu, anot Rinkūno (ten pat) sambūrį vertino (citata) "vieną minimą grupę iki adoracijos keldami, kiti žiauriai kaltindami", tai žiauriai — ne žiauriai kaltindami, ar tik grupės kelio kryptį pastebėdami, nieka dūna paneigę jaunimo grožio ir jo gero susisikimo. Kas mūsų spaudą skaito, tas žino. O "kaltino" vadovus už

jaunimo kreipimą vykdyti, demonstruoti net plačiuose vandenyse svetimas kultūras.

Venecueliečiai, kitataučiai irgi tą patį yra pastebėję ar kaltinę: "pačios Grandinėės grožio ir susisikimo pilnai pakanka", (...) "bet išsilavinusiam Pietų Amerikiečiui" (...) "rūpi pirmoj vietoj pamatyti kiek galint autentiškesnę jūsų liaudies kūrybą". Suprantama, lietuvių liaudies, o ne kitos, Lietuvos teritoriją visokiais būdais prigabentos.

Ir iš visų kitų kitataučių vertinimų aukščiausia viršūnė yra buvusi pats jaunimas. 1972. III. 18 — 19 d. koncerto programoje įrašyta, kad jaunimo grožis yra didesnės vertės negu 100 milijonų dolerių. Visai suprantama: jei visų Amerikų, sprendžiant vien iš materialinės pusės, būtų toks drausmingas, sveikas, gražus jaunimas, nebūtų valstybių išdams ne tik šimtamilijoninių nuostolių, bet ir dar didesnių pridomų dartinio jaunimo.

O mūsų atveju ir vienas jaunuolis, duodęs vilties, kad jis liks savos tautos gyvybės išlaikytoju, brangesnis už sudėtiną milijoną. Tokių pavyzdžių

mūsų istorijos kelyje nėra prastigę ir dabar nestinga.

Sprendžiant vien tik iš jaunimo grožio ir gero susisikimo, šio rašinio nebūtų buvę. Nebūtų buvę, neatsižvelgiant į tai, kad viso koncerto ir už grožį ne visi žiūrovai galėjo į aukščiausią grožio laipsnį kelti: ir vien tik grožio atžvilgiu esame matę ne mažiau gražaus susisikimo šokių, pusbalečių, baletų... (bet širdies nepririšusių)...

Tavo Veido", nors poros asmenų ne vien tik skoniui, lengva širdimi priimančių grožį, bet ir iš jo grožio, tikslo, savo padėties, visomis aplinkybėmis ir daugiau mažiau protu. Pav. "Jau V. Solovjevas išpėjo, kad reikia skirti idėją nuo išorinio apipavidalinimo".

"Filosofas N. Berdejevas savo veikale "Apie vergiją ir žmogaus laisvę", kalbėdamas apie įvairius subtilius žmogaus pavergimo būdus mūsų laikais,

CECILIA MATUL,
Chicagos Lietuvių Vyčių tautinių šokių mokytoja

Mes sutinkame su Vaitulevičiūtės, su M. Čiurlionio, su kitų, tokiomis pažiūromis į patį liaudies meną, į liaudies šoki, iš jo išinančią kūrybą be perkeltų į ją negiminingų kūrinių, svetimų tautų ar kūrėjų dirbtiniškai išgalvotų dalių...

Šiam teigimui paremti dar vienu puslapiu rašinį pailginu. Išrašydama iš knygos "Ieškau

paleicia ir "estetinį suvedžiojimą", bei "pavergimą". Tą pavergimą jis mato, kai viską vertina iš grožio taško" (...) "tasai susižavėjimas daro žmogų šališką ir neprieinamą įžvelgimą į dalykus ir jų pažinimą".

J. Daugailis ar neįrodo tą patį (ten pat) "Naujamai sceno-

FRANK ZOPOLIS,
Chicagos Lietuvių Vyčių tautinių šokių mokytojas

HELEN PIUS,
Chicagos Lietuvių Vyčių tautinių šokių mokytoja

KNYGOS ANGLŲ KALBA

A VISI TO SOVIET OCCUPIED LITHUANIA. Čikagietis išpūditai okupuotoje Lietuvoje apsilankius. 101 psl. Kaina \$1.00.

J. Jasminas, A KISS IN THE DARK. Pikantiškų ir intymų nuotykių aprašymai, paimti iš gyvenimo lengvas stilius, gyva kalba, gražiai iliustruota. 150 psl. Kaina \$2.50.

Kristijonas Donelaitis, THE SEASONS. Klasinės poemos "Metai" poetinio Rasienio vertimas. Gražus leidinys, 127 psl. Kaina \$5.00.

Dr. Juozas B. Končius, VYTAUTAS THE GREAT. Istoriniai DLK tautos bruožai, paliečiant to laiko Lietuvos valstybės ir jos kaimynų istoriją. 211 psl. Kaina \$3.00. Kietasis viršelias \$4.00.

Dauguma šių knygų yra tinkamos dovanos įvairioms progoms. Jas ir kitas knygas galima įsigyti atsilankius Naujienos arba atsiuntus čekį ar piniginę perlaidą.

NAUJIENOS

1739 South Halsted Street, Chicago, Ill. 60608

MŪSŲ JAUNYSTĖ-TAU TEVYNĖ LIETUVA

Tautinių šokių šokėjai laukia tavęs

Prieš akis krūva laiškų. Toliau Australija, pradedant nuo A ir taip alfabetine tvarka iki paskutinės raidės su Z — Zelandija. Rašo tik į lietuviškas raides įsikibęs septynmetis ir, taip aukštyn bekopiant, devyniasdešimt metų sulaukęs senelis. Atrodo, lyg subyrėjo Biliūno pasakos žiburys ir pasiskleidė po visas lietuvių gyvenvietes ugnies liežuviai, apjungę visus savos genties brolius ir seseris. Visi savo žodžiuose išgyvena didelį džiaugsmą, kad rengiama Laisvojo Pasaulio Lietuvių (IV-toji) Tautinių šokių šventė.

Ir kai perskaitai paskutinį laišką iš už tūkstančių mylių pasiekusį, gnybteli širdį, argi... (ilgas susimąstymas) galės būti salėje tuščia kėdė, kuri Tavo laukė ir nesulaukė...
★
Šiaurėje ir pietuose, ten kur saulė teka ir ten kur ji leidžiasi, skamba akordeonų muzikos garsai ir tūkstančiais suskaičiavus draugien, mažais rateliais pasidalinęs jaunimas šelsta šokdami tautinius šokius. Greitai su-

žė lėktuvai, pasipils mašinos keliuose ir sveika Chicago, sveiki broliai ir seserys!

★
Chicagoje darbymečio įkarštis. Dr. Leonas Kiaučeliūnas, šokių šventės pirmininkas 24 valandų telefono tarnyboje. Rūpestis atstoja miegą, darbą vejasi darbas. Paskutiniųjų pasirošimų kordinavimas gal palenks pečius, bet nepalauš idealizmo, energijos.

Genovaitė Breichmanienė — meninės dalies vadovė, perkelia savo štabą į Chicago. Jos didieji talkininkai: sumanumas, patyrimas, menas ir grožis padeda didžiajam užsimojimui.

Algis Modestas — vicepirmininkas, prityręs meninių pareigų organizatorius, baigia paskutiniuosius pasirošimus didžiajam koncertui, kuris įvyks Maria High mokyklos auditorijoje šį šeštadienį, 8 val. vakare. Tokios įvairios ir įdomios programos Chicago dar nėra turėjusi. Visi programos dalyviai užsienio lietuviai iš Argentinos, Vokietijos, Kanados.

vis ieško naujumo. Antrą programos dalį pradėjo "Iškilminiu Trejiniu", atliekamu su gracinga rimtimi, tarpais lietuviškame šokyje neįprastomis figūromis. Čia vėl naujas tempas su ypatingo gyvumo greitpolke". (Iš kur tas ir kitas naujumas, pasakytą skyriuje apie šokius). J. Daugailis ir apie pirmesniąją "Grandinėlę" rašė, kad ji pririšusi Chicagos lietuvių širdis; ir dabar, nors jis žino ir rašo, kad tūli šokiai su lietuviškame šokyje neįprastomis figūromis, matė muzikos instrumentus, negalėjo negirdėti muzikos, ir t. t. Vis dėl

to (kaip ir Maželis) jis teigia: "Šį taip pasirošusį lietuviško šokio ansamblį drąsu bus rugpiučio 4 d. išleisti gastrolėms į Europą"!!!

★
Mes manytume kiek kitaip. Jeigu Pietų Amerikoje buvo išsilavinusių Pietų Amerikiečių, (iš grožio priėjusių gerai, lietuvišku tautiniu požiūriu — ne), tai Europoje negalėtų nebūti išsilavinusių europiečių (italų, prancūzų, emigrantų čekų, lenkų, rusų...) skiriančių, kas yra kurios tautos.

(Bus daugiau)

Birutė Vindašienė — sekretorė, apkrovusi rašomąjį stalą popierių krūvomis, baigia sudėvėti rašomąją mašinėlę. O juk jos darbai ilgai užsitęs ir po šventės.

Ignas Petrauskas — išdinininkas, prityręs savo pareigose. Kad taip organizacijų sąrašus perversius, turbūt su jo, išdinininko parašais netoli milijono suskaičiuotum. O dabarties jo rūpestis didysis — pinigai, pinigai...

Ritona Rudaitienė — informacijos vadovė, dar vis su savo patarėjais ir talkininkais tebesuka didįjį propagandos ratą.

Audronė Pavilčiūtė — protokolų sekretorė, paliks ateities mūsų kultūros istorikui didelį to-mą informacinės medžiagos.

Kasparas Radvila yra nakvinių ir transportacijos pirmininkas. Ir dabar jis tebelaukia tal- kos ir jam galima skambinti RE 7-5436.

Tai tik dalis tautinių šokių šventės komiteto darbuotojų, kurie atlieka visą organizacinę darbą. Toliau rikiuojasi menininkai, muzikai ir jų talkininkai. Bet apie juos pakalbėsime po šventės.

★
Tautinių šokių šventė bus didinga. Jos rengėjai — komite-tas atliko milžinišką darbą. Tūkstančiai jaunuolių, gerai pasiruošę, neabejotinai šaukia pašoks mūsų tautinius šokius. Tai bus didelė tautinė demonstracija.

Bet kad visa tai, kas padaryta ir suplanuota būtų tikrovė, trūksta tik vieno, tai TAVO, mielas tautietis, dalyvavimo. Suvažiuos tūkstančiai svečių iš tolimų vietovių, ten bus Jonas ir Petras, tad juk ir TU tikrai nepasiliksi vienas namuose. Klausime savęs, kaip gali ši didingoji Tautinių šokių šventė apsieiti be manęs.

Vyt. Kas.

Sekmadienį, liepos 30 dieną, BUČO SODE

WILLOW SPRINGS, ILLINOIS

įvyks

NAUJIENU PIKNIKAS

BUS IDOMI PROGRAMA, GERA MUZIKA ŠOKIAMS, SKANUS MAISTAS IR LABAI GERI GERIMAI. VISĄ LAIKĄ GARSUSIS G. JONIKO ORKESTRAS GROS POLKAS, VALSUS IR PAČIUS MODERNIS-KIAUSTUS ŠOKTUS JAUNIEMS IR VYRESNIEMS. LIEPOS 30 DIENĄ VISI KVIEČIAMI Į NAUJIENU PIKNIKĄ.

CUI BONO?

KIENO NAUDAI?

Spausdiname paskutiniame Sėjos numeryje spausdintą ir autoriaus papildytą straipsnį, liečiantį labai gyvus visuomeninio gyvenimo klausimus. N. Red.

I

Protingų žmonių išmintingi veiksmai turi būti tikslingi. Jais turi būti siekiama kam nors naudoti, kokio gėrio, žodžiu sakant, jie turi derintis su geru tikslu.

Tai, rodos, tokia aiški tiesa, kurios, deja, kartais, žiūrėk, net mokyti žmonės nesupranta ar nenori suprasti.

Tos tiesos ir labai jau paprastutės gyvenimo taisyklės nesupranta ir kai kurie mūsų politikos veikėjai, kone 20 metų griauką Vliką, kaip tautos atstovybę.

Kas yra Vlikas?

Vlikas, kaip matyti iš jo 1944. II. 16 d. deklaracijos, ypač gi iš jos įvado, sudarytas mūsų politinių grupių, "kaip tautos politinės minties reikšėjų ir vykdytojų" išlaisvinti Lietuvai iš okupacijos ir "atstatyti Lietuvos valstybės suvereninių organų svietimos jėgos laikinai sutrukdymam veikimui".

Kas gali užsibrėžti sau tikslą atstatyti valstybės suvereninių organų veikimą? Tikslai tautos atstovybė. Kas gi yra Vlikas? Gi Lietuvos tautos atstovybė.

Kodėl yra Lietuvos tautos atstovybė? Kad ji tokį įsteigė Lietuvos politinės grupės, "kaip tautos politinės minties reikšėjų ir vykdytojų".

Iš ko gi seka, kad mūsų politinės grupės valstybėje yra tautos politinės minties reikšėjų ir vykdytojos? Ogi iš Lietuvos valstybės demokratinės santvarkos, iš Lietuvos teisinės tvarkos (Rechtsordnung), iš mūsų valstybės konstitucinės teisės.

Tai kas dar galėtų abejoti Vliko, kaip tautos atstovybės, teisiniais pagrindais, jo teisine struktūra, jo teisine asmenybe arba, kaip sakoma, jo teisine prigimtimi? Nebent koks teisinis, valstybinės kultūros visai neturįs, su teisės ir valstybės pagrindais nesusipažinęs žmogelis ar koks Lietuvos priešas, tokiu padarytas visokiomis melu ir faktų iškreipimais pagrįstomis neva teisinėmis konstrukcijomis.

Kuo Vliką visi laikėme anksčiau?

Dar vokiečių okupacijos metais įsteigė Vliką, kaip tautos atstovybę, mes visi ir laikėme tos teisingos teisinės pažiūros, kad jis yra tikrais teisės pagrindais sudaryta mūsų laisvės atimtosios tautos atstovybė. Tokiu ji mes pristatėme ne tik tautai jo 1944. II. 16 d. deklaracija, bet vėliau, pasibaigus II-jam Pas. karui dar ir visam laisvajam pasauliui, laisvosios valstybės ir tarptautinėms institucijoms. Jei okupas ar kokie jo talkininkai bandydavo nuneigti Vliko kompetenciją reikšti ir vykdyti pavergtosios tautos valią, tai mes, pasiremami teise, laikydami irgi teisinės logikos, atsikirsdavome tiems mūsų tautos priešams ir teisės iškraipytojams, jos profanuotojams, gindami ne tik teisės idėją, bet ir savo tautos interesą.

Kas pirmieji ėmė skelbti okupanto pažiūras į Vliką? Bet, nelaimė, 1952. VIII. 2 d. pasitraukus iš Vliko LFB — Lietuvių Fronto Bičiuliams, o 1955 m. dar ir LTS — Lietuvių Tautiniam Sąjūdžiui su LLKS — Lietuvos laisvės Kovotojų Sąjunga, pasitraukusieji pradėjo skelbti Lietuvos okupanto atstovaujamą mintį ir pažiūras, kad Vlikas nesąs tautos atstovybė, o esąs tik visai nereikšminga lietuvių emigrantų visuomeninė organizacija, viena iš tų organizacijų nesuskaitomos daugybės.

Kokią pažiūrą paskelbė LNT?

Išstoje iš Vliko, LLKS, pasiūlytą į tulką Vlikui kaip tautos atstovybę, griauti dar už Vliko ribų buvusias LAS ir LRS, įsteigė, kaip jų visų ano meto spiritus movens ir idėjinis vadkas kol. V. Rastenis spaudoje aiškino, "konfederacinio pobūdžio" tautinių organizacijų sąjungą, na, ir suformulavo jau raštu Vliko opozicijai visai naują pažiūrą į Vliką, kaip visai nereikšmingą pabėgėlių organizaciją, melagingai besiskelbiančią tautos atstovybę.

LFB ir LTS "nuopelnai"

Jei kada būsimųjų kartų Lietuvos ir lietuvių tautos istorijos rašytojai iš jau gerokai su-trūnijusių spaudos lankų ar jų mikrofilmų aiškins mūsų varganą politinį gyvenimą tremtyje ir pasidomės mūsų politinių grupių nuopelnais pavergtajai Lietuvos tautai šioje politinėje klampynėje, tai jie konstatuos Lietuvos Fronto Bičiulių tą "nuopelną", kad jie pirmieji išstojo iš Vliko, kaip tautos atstovybės, pakirsdami visuomenės pasitikėjimą Vlikui ir paskatindami išstoti iš Vliko Liet. Tautiniam Sąjūdžiui su savo satelitu LLKS, o tam Tautiniam Sąjūdžiui bus pripažintas tas "nuopelnas", kad jo vadas suformulavo ir visų tautinių grupių vardu viešai paskelbė Vliką visiškai nuver-

LENA VALAITYTE,

Vokiečioje įgarsėjusi lengvos muzikos dainininkė, išpildys programą Tautinių Šokių Šventės Užsienio šokių Koncerte, Marijos Aukšt. Mokyklos salėje, liepos 1 d. 8 val. vak.

tinančią, jį, kaip tautos atstovybę, nuneigiančią pažiūrą, kuria turėtų būti atstatyta išlaisvintai Lietuva (žiūr. LNT ideologiją ir programą, išryškintą LE XVI t. 145 psl.).

Ką skelbė LFB ir LTS vadai su savo "liaudimi" per eilę metų,

Šitaip LFB ir LTS su jos satelitu LLKS paruošus kelią Vlikui, kaip tautos atstovybei, panaikinti, sugriauti, tas Vliko grovybos darbas vyko plačiausiu mastu. Vliko opozicinių grupių vadai ir taip pat su teise ab-soliučiai nesusipažinę, jokios valstybinės kultūros neturį, nieko negalvoję ir galvoti nenorį rasišvos niekino Vliką ir jo veikėjus kone 20 metų, kaip mokėjo, kaip galėjo.

Ir ko gi jie savo spaudoje tuomet apie Vliką nepriskelbė?

Čia, žiūrėk, LFB publicistai kregia savo spaudoj juokus iš Vliko, mūsų tautos atstovybės, kad jis "nusiviliškęs", patys nesuvokdami, ką jie berašę, ką tas jų specialiai Vlikui suniekinti nukaltas "bičiuliškas" terminas reiškia. Čia vėl tie patys LFB veikėjai priekaištuoja Vlikui, kad jis tremtyje pametęs "rezistentinį charakterį", gerai žinodami, kad tremtyje, kur Vlikas neturi ir išvis negali turėti sąlyčio su okupantu, negali būti jokios rezistencijos ir jokio "rezistentinio charakterio".

Čia LTS veikėjas tautininkų Dirvoje tada pila Vlikui iš peties, kad jam "pinigėliai kvepią", kaip jo pirmin inkas per daug graudžias kalbas vasario 16-sios minėjimuose sakęs, kad Sovietų Sąjunga, Lietuvos okupantas yra labai galinga, tai "liūtas", o mes visi esame prieš ją menki, silpnai, tikrai "plyšiuose čiršką žiogai", kad "vadinasi, mums beprasmiška eikvoti savo jėgas, kad, atseit, mūsų Vliką reik visai panaikinti ir, padėjus savo "balanėles", iš laisvinimo kovos lauko išsiskirstyti.

Čia vėl aiškinama toje LTS spaudoje, kad Vlikas esąs tik eilinė visuomeninė organizacija, kuri neturinti jokios teisinės galios pavergtajai tautai atstovauti.

Ir taip tęsiasi ta antvilkinė ar-tillerija, ta, sakyčiau, kažkokių iracionalinių, sveiku protu neišaiškinamų jėgų palaikoma ir gaivinama propaganda prieš Vliką, kaip tautos atstovybę, iki 1964 m. vasaros, kada New York'e buvo surašyta kol. Vytauto Vaitekūno ranka keisto pavadinimo Vliko grupių susitarimas su Vliko opozicinėmis grupėmis dirbti bendrai Vlike Lietuvos laisvinimo darbą. Tas susitarimas pavadinamas kažkoku "birželio protokolu".

Po tos "birželio protokolo" tautos tikėtasi, kad iki tol buvę opozicinės Vliko grupės, dirbs Vlike visai rimtai bendrą laisvinimo darbą, vietoj grovytos Vliką, kaip tautos atstovybę, stengsis jį, kaip tokį, išvesti į tarptautinę plotmę, įteikti tarptautiniuose santykiuose, kad jis,

kaip tarptautinei teisei pažįstamas nacionalinis komitetas, kokių turėjo ir dar turėtų ir kitos tautos, siekiančios savo laisvės, teisės ginklais ir priemonėmis kovoti visos tautos vardu dėl tautos laisvės, kad gintų, irgi tautos vardu, Lietuvos žmones nuo okupanto mindžiojimo jų pagrindinių teisių ir pan.

Bet kur tau! Argi tiems eilė metų Vliko grovybą solidarai tebevykdžiusiems tas rūpės?

Vliko opozicinių grupių veikėjai, net ir atsisėdę į Vliko vadovaujamuosius postus, siekė to paties tikslo, kokio jie siekė ir per tą eilę metų: Vliką, kaip tautos atstovybę sugriauti!

Čia jie, žiūrėk, siūlo įvesti į Vliką Liet. Laisvės Komitetą, amerikiečių organizacijos padalinį, kad Vlikas pasidarytų jau nelietuvišku, bent nepilnai lietuviška organizacija, kad nebūtų Lietuvos politiniu organu, tautos atstovybe.

Tam nepasisekus, jie siūlo Liet. Bendruomenei visai nepolitinę organizaciją, ateiti į Vliką, dargi su savo balsų pervara, kad būtų iškreipta Vliko, kaip tautos atstovybės, teisinė prigimtis.

Tam siūlymui nepraėjus, vienas jų veikėjas, netgi įsitaisęs Vliko vicepirmininko poste, važinėja po Ameriką ir Vasario 16-sios minėjimuose aiškina lietuviams, kad Vliko, koks jis dabar yra, visai nereik — girdi, mūsų vaikai jo nenori... Jam, matyt, parūpo iš Vliko, kaip tautos atstovybės, padaryti kokių mūsų vaikams žaisliukų... Ir tai, žinote, mūsų teisių daktaras, kalbėjęs šitaip prieš I-jį Pas. Jaunimo Kongresą, aiškiai kurstydamas jaunimą prieš Vliką, kaip tautos atstovybę.

Tuo pačiu metu du kiti buvusieji antvilkinių grupių veikėjai slapta paruošė ir pakišo PL Jaunimo kongreso rezoliucijų komisijai savo "politines" rezoliucijas, kur buvo iki smulkmenų išdirbtas planas mūsų "partiniam" Vlikui sugriauti ir steigti, vieton jo, kažkokį "nepartinį organą". Vieno tų veikėjų — tai kol. V. Rastenio "rezoliuciją" praėjo lengvai, tik užkliuvo jos įvykdymas. Užkliuvo dėl to, kad Naujienos atidengė tą savotišką planą ir išaiškino "bičiulių", bendruomenininkų ir tautininkų veikėjų su tautos interesu nesiderinančias užmačias.

Tas atidengimas, tiesą pasakius, išėjo į naudą dargi ir LFB

ir LTS grupėms, nes aname plane buvo numatyta sugriauti Vliką ypač dėl to, kad jo partijos, neišskiriant nei tų LFB su LTS, atgyvenusias ir visai nusilpusias, kone mirusias, dėl ko išgyvų sgraus išbrauktinos... (Bus daugiau)

GABRIELIUS DOBILAS ŽEMKALNIS

— teisės studentas Melbourne Monash Universitete žada dalyvauti II Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongrese. Gabrielius priklauso skautų Džiugo tautai, kur eina lauzvedžio pareigas. Taip pat jis šoka tautinių šokių grupėje ir dainuoja Melbourne Dainavos ansamblyje. Australijos Lietuvių Studentų Sąjungoje jis eina Melbourne skyriaus išrinkto pareigas. Atėityje Gabrielius tikisi baigęs studijas keliauti aplink pasaulį.

SLA SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

- SLA — jau 80 metų tarnauja lietuvių visuomenei ir išmokėjo daugiau kaip SEPTYNIUS MILIJONUS dolerių savo apdrau-tiems nariams.
- SLA — didžiausia lietuvių fraternalinė organizacija — duoda gyvybės apdraudą ir ligos pašalpą, kuri yra pigi, nes SUSIVIENIJIMAS neieško pelno, o teikia patarnavimus savitarpinės pagalbos pagrindu.
- SLA — jau turi daugiau, kaip tris su puse milijono dolerių kapitalą, tad jo apdraudą tikra ir saugi. Kiekvienas lietuvis čia gali gauti įvairių klasių reikalingiausias apdraudas nuo \$100.00 iki \$10,000.00.
- SLA — jaunimui duoda gera Taupomąją Apdraudą — Endowment Insurance, kad jaunuolis gautų pinigų ankštojo mokslo studijoms ir gyvenimo pradžiai.
- SLA — duoda VAIKAMS ir jaunuoliams labai pigią TERM apdraudą už \$1,000.00 apdraudus tik \$3.00 mokesčio metams.
- SLA — AKCIDENTALĖ APDRAUDA naudinga visokio amžiaus asmenims, rekomenduojama lietuvišku KLABU ir draugijų nariams. Ties \$1,000.00 akcidentalės apdraudus mokeskis \$2.00 metus.
- SLA — knopos yra daugumoje lietuvių kolonijų. Kreipkitės į kuono veikėjas ir jie plačiau paaiškins apie SUSIVIENIJIMO darbus.

Gausit spausdintas informacijas, jeigu parašysit:

UNITARIAN ALLIANCE OF AMERICA

307 WEST 30 STREET, NEW YORK, N. Y. 10001

DĖDĖS ŠERNO GYVENIMO BRUOŽAI

YRA GERIAUSIA DOVANA

Vyresnieji Amerikos lietuviai Juozą Adomaitį — Dėdę Šerną asmeniškai pažino, skaitė jo straipsnius, knygas ir klausėsi jo paskaitų. Dabar jie gali paskaityti gražiai surašytą Dėdės Šerno gyvenimą. Jiems bus įdomu prisiminti senus laikus ir paskaityti gražių istorijų. Naujai atvykęs lietuvius galėtų žiemos ar vasaros pasiskaitymams nupirkti Antano Rūko parašytą Vienišo Žmogaus Gyvenimą — Dėdės Šerno gyvenimo bruožus. Jie pradžiugins kiekvieną, kas jį atsimena ir pažinojo, o naujiesiems ateiviams, jaunimui, rašytojo Antano Rūko lengvas, vaizdus, gražia literatūrine forma pasakojimas duos progos susipažinti su mūsų pirmųjų išievių šviesuolių gyvenimu ir jų kieta, ideologinė veikla.

Antanas Rūkas, VIENIŠO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Juozo Adomaitio — Šerno gyvenimo bruožai. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija, Chicago, 1962 m. 206 psl., kaina 2 dol.

GAUNAMA "NAUJIENŲ ADMINISTRACIJOJE"

SAVE AT Mutual Federal Savings and Loan

2212 W. CERMAK ROAD — CHICAGO, ILLINOIS 60608
Peter Kazanauskas, President Phone 847-7747

6%
Per AnnumON SAVINGS CERTIFICATES
OF \$10,000. OR MORE
2 YEAR MATURITYPaid and
Compounded
QUARTERLY5%
Per AnnumREGULAR
PASSBOOK
ACCOUNT

NOW INSURED TO \$20,000.

Jau išėjo seniai laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiųntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakydamos 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiųntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Raginkite savo apylinke augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelių darbų. Pirmą, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčių nuo mėnesio pirmos.

6%
5%PER ANNUM
ON SAVINGS CERTIFICATES
OF \$5,000, OR MORE,
2 YEAR MATURITY.UNIVEST TAUPYMO
SĄSKAITOMS.Taupymo Indėliai
Apdrausti iki \$20,000.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Įsteigta 1923 metais

Tel. 421-3070

Įstaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

Chicago Lietuvos Vyčių tautinių šokių grupė

GRANDINĖLEI ATSINAUJINUS

(Tėsinys)

GROZIS

Apie patį grožį būtų galima begales prirašyti, pradedant, kaip pasakojama, neįsivaizduojamo grožio Liucijeriumi, baigiant ir nepabaigiant gražiais smulkiais visokiais dalykėliais, pririšiančiais širdis... O ir tas grožis, visi žino, priklauso nuo skonio.

Mūsų visas jaunimas iš esmės yra gražus. Tai savybė tautos. Jis tvarkingai gražiai aprenktas, tauriai kokiam susirinkime elgiasi ir be šokio yra teigiamas savo tautai atstovas, ypač šiais tokių madų laikais. O dar gražesnis, išvaizdingesnis, kai drausmingai, išvermingai... vykdo sava valia regimu būdu uždavinį.

Jeigu, anot Rinkūno (ten pat) sambūrį vertino (citata) "vieną minimą grupę iki adoracijos keldami, kiti žiauriai kaltindami", tai žiauriai — ne žiauriai kaltindami, ar tik grupės kelio kryptį pastebėdami. O mūsų atveju ir vienas jaunuolis, duodęs vilties, kad jis liks savos tautos gyvybės išlaikytoju, brangesnis už sudėtiną milijoną. Tokių pavyzdžių

jaunimo kreipimą vykdyti, demonstruoti net plačiuose vandenyse svetimas kultūras.

Venecueliečiai, kitataučiai irgi tą patį yra pastebėję ar kaltinę: "pačios Grandinėės grožio ir susisokimo pilnai pakanka", (...) "bet išsilavinusiam Pietų Amerikiečiui" (...) "rūpi pirmoj vietoj pamatyti kiek galint autentiškesnę jūsų liaudies kūrybą". Suprantama, lietuvių liaudies, o ne kitos, i Lietuvos teritoriją visokiais būdais prigabentos.

Ir iš visų kitų kitataučių vertinimų aukščiausia viršūnė yra buvusi pats jaunimas. 1972. III. 18 — 19 d. koncerto programoje įrašyta, kad jaunimo grožis yra didesnės vertės negu 100 milijonų dolerių. Visai suprantama: jei visų Amerikų, sprendžiant vien iš materialinės pusės, būtų toks drausmingas, sveikas, gražus jaunimas, nebūtų valstybių išdams ne tik šimtamilijoninių nuostolių, bet kaltindami, ar tik grupės kelio kryptį pastebėdami.

O mūsų atveju ir vienas jaunuolis, duodęs vilties, kad jis liks savos tautos gyvybės išlaikytoju, brangesnis už sudėtiną milijoną. Tokių pavyzdžių

HELEN PIUS,
Chicago Lietuvos Vyčių tautinių šokių mokytoja

KNYGOS ANGLŲ KALBA

A VISIT TO SOVIET OCCUPIED LITHUANIA. Čikagietės išpūdziai okupuojamoje Lietuvoje apsilankius. 101 psl. Kaina \$1.00.

J. Jasminas, A KISS IN THE DARK. Pikantiškų ir intymų nuotykių aprašymai, paimiti iš gyvenimo. Lengvas stilius, gyva kalba, gražiai išrista. 150 psl. Kaina \$2.50.

Kristijonas Donelaitis, THE SEASONS. Klasinės poemos "Metai" poetinio Rasienio vertimas. Gražus leidinys, 127 psl. Kaina \$3.00.

Dr. Juozas B. Končius, VYTAUTAS THE GREAT. Istoriniai DLK tautos brožai, paliečiant to laiko Lietuvos valstybės ir jos kaimynų istoriją. 211 psl. Kaina \$3.00. Kietais viršeliais \$4.00.

Dauguma šių knygų yra tinkamos dovanos įvairioms progoms. Jas b kitas knygas galima įsigyti atsilankius i Naujienas arba atsuntus čekį ar piniginę perlaidą.

NAUJIENOS

1739 South Halsted Street, Chicago, Ill. 60608

L. VAICICIENĖ

mūsų istorijos kelyje nėra pristię ir dabar nestinga.

Sprendžiant vien tik iš jaunimo grožio ir gero susisokimo, šio rašinio nebūtų buvę. Nebūtų buvę, neatsižvelgiant i tai, kad viso koncerto ir už grožį ne visi žiūrovai galėjo i aukščiausią grožio laipsnį kelti: ir vien tik grožio atžvilgiu esame matę ne mažiau gražaus susisokimo šokių, pusbalečių, balletų... (bet širdies nepririšusių)...

Tavo Veido", nors poros asmenų ne vien tik skoniui, lengva širdimi priimančių grožį, bet ir iš jo grožio, tikslo, savo paties, visomis aplinkybėmis ir daugiau mažiau protu. Pav.

"Jau V. Solovjevas išpėjo, kad reikia skirti idėją nuo išorinio apipavidalinimo"... "Filosofas N. Berdejevas savo veikale "Apie vergiją ir žmogaus laisvę", kalbėdamas apie įvairius subtilius žmogaus pavergimo būdus mūsų laikais,

CECILIA MATUL,
Chicago Lietuvos Vyčių tautinių šokių mokytoja

Mes sutinkame su Vaitulevičiūtės, su M. Čiurlionio, su kitų, tokiomis pažiūromis i patį liaudies meną, i liaudies šokį, iš jo išeinančią kūrybą be perkeltų i ją negiminingų kūrinių, svetimų tautų ar kūrėjų dirbtinaiškai išgalvotų dalių...

Šiam teigimui paremti dar vienu puslapiu rašinių pailginu. J. Daugailis ar neįrodo tą pavieniu puslapiu rašinių pailginu. J. Daugailis ar neįrodo tą pavieniu puslapiu rašinių pailginu. J. Daugailis ar neįrodo tą pavieniu puslapiu rašinių pailginu.

FRANK ZOPOLIS,
Chicago Lietuvos Vyčių tautinių šokių mokytojas

MŪSŲ JAUNYSTĖ-TAU TĖVYNĖ LIETUVA

Tautinių šokių šokėjai laukia tavęs

Prieš akis krūva laiškų. Toliau Australija, pradedant nuo A ir taip alfabetine tvarka iki paskutinės raidės su Z — Zelandija. Rašo tik i lietuviškas raides

įsikibęs septynmetis ir, taip aukštyn bekopiant, devyniasdešimt metų sulaukęs senelis. Atrodo, lyg subyrėjo Biliūno pasakos žiburys ir pasiskleidė po visas lietuvių gyvenvietes ugnies liežuviai, apjungę visus savos genties brolius ir seseris. Visi savo žodžiuose išgyvena didelį džiaugsmą, kad rengiama Laisvojo Pasaulio Lietuvių (IV-toji) Tautinių šokių šventė.

Ir kai perskaitai paskutinį laišką iš už tūkstančių mylių pasiekusį, gnybteli širdį, argi... (ilgas susimąstymas) galės būti salėje tuščia kėdė, kuri Tavęs laukė ir nesulaukė...

Šiaurėje ir pietuose, ten kur saulė teka ir ten kur ji leidžiasi, skamba akordeonų muzikos garsai ir tūkstančiais suskaičiuojus draugėn, mažais rateliais pasidalinęs jaunimas šėlsta šokdami tautinius šokius. Greitai su-

žė lėktuvai, pasipils mašinos keliuose ir sveika Chicaga, sveiki broliai ir seserys!

Chicagoje darbymečio įkarštis. Dr. Leonas Kriaučiūnas, šokių šventės pirmininkas 24 valandų telefono tarnyboje. Rūpestis atstoja miegą, darbą vėjasi darbas. Paskutiniųjų pasiruošimų kordinavimas gal palenks pečius, bet nepalauš idealizmo, energijos.

Genovaitė Breichmanienė — meninės dalies vadovė, perkelia savo štabą i Chicagą. Jos didieji taktiniai: sumanumas, patyrimas, menas ir grožis padeda didžiajam užsimojimui.

Algis Modestas — vicepirmininkas, prityręs meninių pareigų organizatorius, baigia paskutiniuosius pasiruošimus didžiajam koncertui, kuris įvyks Maria High mokyklos auditorijoje šį šeštadienį, 8 val. vakare. Tokios įvairios ir įdomios programos Chicaga dar nėra turėjusi. Visi programos dalyviai užsienio lietuviai iš Argentinos, Vokietijos, Kanados.

vis ieško naujumo. Antrą programos dalį pradėjo "Iškilmingu Trejiniu", atliekamu su gracinga rimtimi, tarpais lietuviškame šokyje neįprastomis figūromis. Čia vėl naujas tempas su ypatingo gyvumo greitpolke". (Iš kur tas ir kitas naujumas, pasakyta skrypiu apie šokius). J. Daugailis ir apie pirmesniąją "Grandinėle" rašė, kad ji pririšusi Chicago Lietuvos širdis; ir dabar, nors jis žino ir rašo, kad tili šokiai su lietuviškame šokyje neįprastomis figūromis, matė muzikos instrumentus, negalėjo negirdėti muzikos, ir t. t. Vis dėl

to (kaip ir Maželis) jis teigia: "Šį taip pasiruošusį lietuviško šokio ansamblį drąsu bus rugpjūčio 4 d. išleisti gastrolėms į Europą"!!!

Mes manytume kiek kitaip. Jeigu Pietų Amerikoje buvo išsilavinusių Pietų Amerikiečių, (iš grožio priemonių gerai, lietuvišku tautiniu požiūriu — ne), tai Europoje negalėtų nebūti išsilavinusių europiečių (italų, prancūzų, emigrantų čekų, lenkų, rusų...) skiriančių, kas yra kurios tautos.

(Bus daugiau)

Birutė Vindašienė — sekretorė, apkrovusi rašomąjį stalą popierių krūvomis, baigia sudėvėti rašomąją mašinėlę. O juk jos darbai ilgai užsisės ir po šventės.

Ignas Petrauskas — išdininikas, prityręs savo pareigose. Kad taip organizacijų sąrašus pervers, turbūt su jo, išdininiko parašais netoli milijono suskaičiuotum. O dabarties jo rūpestis didysis — pinigai, pinigai...

Ritone Rudaitienė — informacijos vadovė, dar vis su savo patarėjais ir taktininkais tebesuka didįjį propagandos ratą. Audronė Paviliūtė — protokolų sekretorė, paliks atdeities mūsų kultūros istorikui didelį to-mą informacinės medžiagos.

Kasparas Radvila yra nakvynių ir transportacijos pirmininkas. Ir dabar jis tebelaukia tal-kos ir jam galima skambinti RE 7-5436.

Tai tik dalis tautinių šokių šventės komiteto darbuotojų, kurie atlieka visą organizacinį darbą. Toliau rikiuojasi menininkai, muzikai ir jų taktininkai. Bet apie juos pakalbėsime po šventės.

Tautinių šokių šventė bus didinga. Jos rengėjai — komitetas atliko milžinišką darbą. Tūkstančiai jaunuolių, gerai pasiruošę, neabejotinai šauniai pašoks mūsų tautinius šokius. Tai bus didelė tautinė demonstracija.

Bet kad visa tai, kas padaryta ir suplanuota būtų tikrovė, trūksta tik vieno, tai TAVO, mielas tautiet, dalyvavimo. Suvažiuos tūkstančiai svečių iš tolimų vietovių, ten bus Jonas ir Petras, tad juk ir TU tikrai nepasiliksi vienas namuose. Klausime savęs, kaip gali ši didingoji Tautinių šokių šventė apsieiti be manęs.

Vyt. Kas.

Sekmadienį, liepos 30 dieną, BUČO SODE

WILLOW SPRINGS, ILLINOIS

įvyks

NAUJIENU PIKNIKAS

BUS IDOMI PROGRAMA, GERA MUZIKA ŠOKIAMS, SKANUS MAISTAS IR LABAI GERI GERIMAI. VISĄ LAIKĄ GARSUSIS G. JONIKO ORKESTRAS GROS POLKAS, VALSUS IR PAČIUS MODERNIŠKIAUSIUS ŠOKIUS JAUNIEMS IR VYRESNIEMS. LIEPOS 30 DIENĄ VISI KVIEČIAMI I NAUJIENU PIKNIKĄ.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS
Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$7.00 per 3 months. In other USA localities \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per three months; Canada \$22.00 per year; other countries \$23.00 per year.	
15 cents per copy, 15 c. on Saturday	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestuose	
metams	\$12.00
pusei metų	\$7.00
tris mėnesiams	\$3.00
Kitose JAV vietose:	
metams	\$20.00
pusei metų	\$11.00

NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Pastabos iš tolo

Viena diena lietuviškame gyvenime prie Pacifiko

Nebūtų perdėta tą dieną vadinti lietuviška diena. Tokių mažai, tikrai — tik viena metuose. Tai Los Angeles lietuvių šv. Kazimiero parapijos rengiama Lietuvių Diena, sekmaingai praėjusi birželio 18 d., jau 19-tą iš eilės. Nuo iškilmingų pamaldų 10:30 val. ryto iki lietuvių dešrų valgymo 7:30 val. vak. kiekvienas lietuvis galėjo prisitrinti dvasia ir kūnu, lietuviškais maldomis ar lietuvi-

komis dėsromis. Tokia čia jau yra tradicija — kai karštai pasimeldžiama, tai gerai ir užkandama. Pasimelsta buvo už kėnciantį Lietuvą ir tikinčiuosius. Pamaldose dalyvavo vysk. V. Brizgys. Mano dėmesį atkreipė vysk. V. Brizgio pamokslas, tikrai, ta jo vieta, kur jis atvėrė kiek paslapčių apie patikintus įvykius Lietuvoje — apie Romo Kalantos susideginimą ir riaušes Kaune.

Kai kam atrodo, kad SLA yra sustingusi ir prie gyvenimo nesitaikanti organizacija. Bet tikrovė yra kitokia. Ji keičiasi kiekvieną dieną. Kiekvienas organizacijos narys turi teisę siūlyti pakaitas ir pageidavimus. Tie pasiūlymai turi derintis su organizacijos pagrindiniais konstitucijos dėsniais ir veikiančiais valstybės įstatymais. Dar nebuvo nė vieno seimo, kuris nebūtų padaręs pakaitų, nepriėmęs reikšmingų nutarimų. Bet tie nutarimai turi būti tvarkingi, praversti numatyta tvarka, kad ir kiti nariai turėtų progos susipažinti ir savo nuomonę pasakyti. Pakaitos lėtai įvedamos, bet kai jos daromos, tai padaromos tvirtu žingsniu.

Neramiais ir nenormaliais visuomeninio gyvenimo laikais auga ir brendę žmonės nepatenkinti tokiais konstitucijos potvarkiais. Jiems atrodo, kad viską vienu plunksnos pabraukimu galima pakeisti ir pertvarkyti. Kad ne visi organizacijos nariai gali pritarti pakaitoms, kad kai kurios pakaitos gali būti kenksmingos, tai jiems į galvą nateina. Atvažiuosieji panoro steigti savo organizacijas, jie kitaip formulavo savo tikslus. Jie panoro sudaryti tokią organizaciją, iš kurios centro jie galėtų valdyti visą Amerikos lietuvių gyvenimą.

Jie ryžosi sudaryti Amerikos Lietuvių Bendruomenę, kurioje būtų įtrauktas kiekvienas lietuvis, kuriai pinigų duotų kiekviena įstaiga ir kurios nurodymų klausytų kiekvienas Amerikon koją įkėlęs mūsų tautietis. Bet jie dar pradėjo ne iš to galo. Namus reikia statyti ant tvirtų pamatų, o jie statybą pradėjo nuo kraigo. Jie sudarė įsakymus duodančią viršūnę, bet net nepasistengė suorganizuoti narių. Didelės visuomeninės organizacijos auga iš apačios į viršų, bet ne iš viršaus į apačią. Bendruomenininkai net savo organizacijos narių sąrašo neturi, bet jie nori lygintis su didelėmis Amerikos lietuvių organizacijomis. Jie nori būti lygtūs Susivienijimui Lietuvių Amerikoje. Jie skaitosi daug didesni už Rymo Katalikų Susivienijimą, o Amerikos Lietuvių Katalikų Federaciją prieš juos yra tik šešėlis. Mūsų bendruomenininkų sudaryta organizacija negali prilygti nė vienai čia minėtai organizacijai, bet jie nori būti lygtūs čia sumintų ir daugelio kitų organizacijų junginiui — Amerikos Lietuvių Tarybai. Tai, aišku, yra nesubrendusių vyrų dideli norai.

Tuo tarpu didžiausioji lietuvių bendruomenė Amerikoje yra Susivienijimas Lietuvių. Didžiausias šios organizacijos turtas yra josios narių tolerancija, reikalinga kiekvienam didesniajam darbu. Susivienijime yra įvairiausių pažiūrų ir įsitikinimų žmonių, bet seimuose ir gyvenime jie darniai sprendžia kilusias problemas ir koja kojon žingsniuoja kartu su gyvenimu. Juos visus jungia lietuvių kultūra, jiems visiems rūpi rusų vergijon patekusios lietuvių tautos likimas.

Vyskupas pamokslu metu davė tokių informacijų: Lietuvoje yra pogrindis, kurio vadovybė nutarusi prezidento Nixono viešnagės Maskvoje metu, atkreipti Nixono dėmesį į Lietuvos okupaciją, tuo keliu ji (Nixoną — taip aš suprantu. V. B.) paskatinti Lietuvos reikalui kalbėti su Sovietų Rusijos vadais. Susideginimui kandidatų atsiradę net penkiolika, burtų keliu "laimin-gasis" buvo Romas Kalanta. Vysk. V. Brizgys, be abejo, pasakė tai, kaip jis kitų šaltinių buvo painformuotas, nesgi jis pats Lietuvoje nebuvo ir faktų patikrinti negalėjo. Stebina mane dėlto ta aplinkybė, kodėl tokia svarbi informacija apie įvykius Lietuvoje nebuvo paskelbta spaudai — anksčiau ir kitų veiksmų. Kodėl tik dabar ir tik bažnyčioje? Lyg tai būtų tik vien tų, kurie lanko bažnyčią, reikalas?

Dail. V. Vizgirdos paroda

Lietuvių Dienos proga, kurią jos rengėjas prel. J. Kučingis stengiasi kiek galima pajauvinti ir jai duoti lietuviško atspalvio (ką jis be priekaišto yra iki šiol padaręs. V. B.), be kita ko parapijos salėje buvo surengta ir dailės meno paroda, kuriai šiais metais buvo pakviestas (ar pasisilė?) dailininkas V. Vizgirda, net nuo Atlanto krantų, iš Boston, Mass.

Parodoje buvo išstatyti 58 V. Vizgirdos darbai. Ją atidarė poetas Bernardas Brazdžionis, ragindamas publiką pirkti išstatytus darbus. Neturiu šiuo momentu davinių, ar ir kiek paveikslų parduota, bet asmeniškai stengiausi pasidairyti po galeriją, kas man ten patiktų. O tai jau neabejotinai mano skoniui turėtų būti spalvos jūrinėmis temomis. Išstatyti darbų sąrašas man patiko du darbai: Nr. 32 "Baršteble žvejų uostas" ir Nr. 55 "Žvejų uostelis". Šiaip taip susiradau Nr. 32, bet surasti Nr. 55 — turėjau pasikliauti kitu, to paties paveikslu išskančio, lankytojo atsiminimu. Nutarėme, kad tai turi būti labai moderni tapyba... Asmeniškai — esu realistas ir kiek tai liečia jūrą ar uostus — mačiau jų daugiau negu bet kuris mūsų dailininkas (ar visi kartu) ir dėlto buvau beveik nustebęs, kai pamatiau kaip užstata mato dailininkas. Šiaip jau publikos atidaryme buvo nemažai, o pasisekė labai patriotiškai religinga kalbą, ją baigdamas lietuvių ir jų artimųjų Lietuvoje palaiminimu.

Koncertas ir svečias vyskupas
Parapijos Lietuvių Dienos koncertas. Didelis ir iškilus, kaip ir visada iki šiol: geriausios dainos meno jėgos. Štai ir dabar, 19-toje Lietuvių Dienoje: žmogus, humaniškas, pasekęs savo tėvų. Tačiau jis jaunas mirė. Trečiasis buvo ekonomistas. Dirbo rusų valstybiniame banke Petrapilyje. Buvo vedęs, bet vaikų neturėjo. Dar vienas brolis Leonas buvo taip pat medicinos daktaras. Kaip ir jo tėvas buvo geras ir sąžiningas gydytojas. Jis vedė savo giminingą Viktoriją Chadakauskaitę. Gyveno ir praktikavo Lietuvoje. Jo šeimyninis laimingas gyvenimas netikėtai nutrūko, mirus jaunai žmonai. Po to dr. Leonas ir pats greitai pasimirė nuo širdies smūgio.

BERČIŪNAI
Vasaros atostogas rašytoja praleisdavo netolima Berčiūnų kurorte, už Panevėžio miesto ribų. Toji vieta surišta su jos paskutiniųjų šviesių dienų atsiminimais. Kuklus nedidelis kurortas su kvepiančiomis pušimis, ir šakose "metelius" iškukuojančiomis raibomis gegutėmis... — Kiek metų man dar lemta vargti? — ant pirštų skaičiuoja jauna tarnaitė gegutės "ku-ku". Berčiūnų jauni pušynėliai, aplipę sakais, tartum gamtos ozono stotys, mums sveikata purkšte purkšte!... Toji vieta patiko ir Gabrielei Petkevičiūtei, kuri buvo apsigyvenusi savo auklėtinio Antano Kasperavičiaus jaukioje vietoje. Ten ji atgydavo, šiek tiek pasitaisydavo ir įgaudavo energijos dirbti ir toliau rašyti. Tuo laiku ji rašė savo atsimi-

Pietų Vietnamo kareivis sužeistas kovose prie Chan Thanh, laukia kol helikopteri jį išves iš fronto zonos.

Didžiausios lietuvių organizacijos seimas

Šiandien, pirmadienį, birželio 26 d. rytą, Floridoje, Miami Beach mieste, prasideda pačios didžiausios Amerikos lietuvių organizacijos seimas. Floridoje posėdžiauja Susivienijimo Lietuvių Amerikoje 57-tojo Seimo atstovai, suvažiusieji iš visų didesnių Amerikos lietuvių kolonijų. Šios organizacijos seimai dažniausiai vykdavo New Yorko, Chicagos, Clevelando, Detroito miestuose, bet prieš porą metų New Yorke vykęs seimas nutarė šį seimą šaukti Floridoje. Ten oras geresnis, o dabartiniu sezonu ir viešbučiai ne tokie brangūs, kaip didmiesčiuose.

Amerikos lietuvių tarpe ne vieną kartą yra kilęs ginčas, kuri lietuvių organizacija yra didžiausioji ir kuri daugiausia lietuvių tautai ir Amerikos lietuviams yra pasitarnavusi. Kiekvienas, pasižiūrėjęs į praeitį ir palyginęs narių skaičių, skyrius, apskrčius, kuopas, turimą turą, nustatytą organizacinę tvarką ir atliekamą darbą, turės pripažinti, kad Susivienijimas Lietuvių Amerikoje yra pati seniausioji, pati stipriausioji ir geriausiai besitvarkanti organizacija.

Į Miami Beach suvažiuos daugiau negu šimtas kuopų atstovų. Jie atsisveš įvairius pasiūlymus ir instrukcijas lietuviškam darbui vesti. Jie turi savo konstituciją, kurioje nurodyta, kaip tvarkomi organizacijos reikalai. Kiekviena kuopa yra įpareigojusi savo atstovus, kaip svarbesnius klausimus turėtų spręsti. Pačios kuopos taip pat įneša savo pasiūlymų. Kuopos susirinkimuose juos apsvarsto, nubalsuoja ir siūnia seimo rinktai įstatų komisijai. Pastaroji, gavusi kelis panašius projektus, juos peržiūri, patikrina veikiančius įstatus bei potvarkius, padaro savo pastabas ir pasako seimui savo nuomonę. Kiekvienos kuopos rimtesnis pasiūlymas yra apsvarstytas, šio seimo knygoje atspausdintas ir laiku išsiuntinėtas, kad kiekvienas seimo narys žinotų, kas šiame seime bus daroma.

Prieš porą metų rinkti susivienijimo pareigūnai taip padarė trumpus pranešimus apie atliktus ar bandytus atlikti darbus. Savo raportus, paremtus duomenimis, jie taip pat išsiuntinėjo seimo nariams, kad galėtų iš anksto susipažinti, apsvarstyti, o seime, jeigu būtų pageidavimas, pareikšti savo nuomonę, nurodyti netikslumus ir galimus pagerinimus. Seimo knyga su atsakomųjų pareigūnų pranešimais atspausdinta ir laiku išsiuntinėta. Kiekvienas seimo narys, jau važiuodamas į Miami Beach, žino, koki klausimai bus svarstomi ir ko galima laukti iš seimo.

GABRIELĖ PETKEVIČIŪTĖ - BITĖ

Rašo JANINA NARŪNĖ

2
TĖVAS

Daktaras Leonas Petkevičius praleido Puzi-niško dvare visą savo jaunystę. Jis mokėsi Panevėžio aps. pradinėje mokykloje, o gimnaziją baigė Vilniuje. Pabaigęs mokslą, Leonas dirbo savo tėvo ūkyje (Puzi-niško dvare) drauge su baudžiauninkais. Penkerius metus šitaip vargęs, pabėgo į Rusiją. Apsistojęs Kijeve, lankė universitetą, medicinos fakultetą. Pabaigęs studijas, su medicinos daktaro diplomu jis sugrįžo į Puzi-niškį ir ten praktikavo. Vedė Malviną Chadakauskaitę.

Malvina buvo baigusi gimnaziją Vilniuje. Jaunoji žmonelė daug padėdavo savo vyrui prie ligon-nyje. Abu namuose kalbėjosi lenkiškai, kaip ir vi-sa tų laikų inteligentija. Tačiau visi namiškai mokėjo lietuviškai, tad ir jaunutė Gabrielė ir kiti vaikai iš pat mažens pažinojo savo krašto kalbą.

Dr. L. Petkevičius buvo didelis demokratas. Savo tarnus gerbė, mylėjo ir griežtai reikalavo iš savo vaikų to paties. Kartais net perdėdavo, vers-damas vaiką pabučiuoti užgauto tarno koją...

— Tas ne inteligentas, kuris netarnauja savo liaudžiai — sakydavo gydytojas.

Vėliau dr. L. Petkevičius su žmona ir mažais vaikais persikėlė į Joniškėlį, kur buvo pakviestas miestelio gydytojo pareigoms. Jis taip pat buvo

garsus Joniškėlio dvoro ir jo savininko Benedikto Karpio ir jo šeimos gydytojas. Humaniškas Kar-pis savo dvare įsteigė ligoninę, kuri teikė, be dvaro darbininkų visiems parapijos kaimiečiams ne-mokamą gydymą. Jos ligoninės vedėju buvo dr. L. Petkevičius. Jis sutiko su menku atlyginimu (butas, kuras, daržas ir 33 rubliai algos per mėne-sį), tiksliai dėl to, kad jo idealas buvo gydyti ir tar-nauti savo krašto žmonėms, tuo pačiu atsisakant puikių tarnybos sąlygų ir viliojančių pajamų Ru-sijos miestuose.

Dr. Leonas Petkevičius buvo plačiai žinomas po visą apylinkę, kaip geras ir sąžiningas gydy-tojas. Ypatinai buvo gabus specialistas chirurgas. Operacijoms jį nuveždavo net už Lietuvos ri-bų (į Latviją ir kitur), kaip pagarsėjęs chirurgas.

Dr. Petkevičius draugavo su kolega — gydyto-ju S. Meru, kuris gyveno ir praktikavo Panevė-žyje. Jis taip pat buvo geras vidaus ligų specialis-tas. Abu kolegas jungė ne tik bendras profesinis darbas, bet ir jų širdyse išugdytas idealizmas, demokratinėmis idėjomis paremtas. Būdamas ryškus demokratas, dr. Leonas Petkevičius savo pažiūras skiepijo savo vaikams, kurių buvo gimę šešetas.

GABRIELĖS BROLIAI

Augo keturi sūnūs ir viena duktė — Gabrielė. Vyriausias sūnus Jonas buvo ūkininkas. Kitas brolis buvo gabus inžinierius, baigęs mokslus Pet-rapilyje. Tai buvo šviesi asmenybė, kilnių idėjų

žmogus, humaniškas, pasekęs savo tėvų. Tačiau jis jaunas mirė. Trečiasis buvo ekonomistas. Dirbo rusų valstybiniame banke Petrapilyje. Buvo vedęs, bet vaikų neturėjo.

Dar vienas brolis Leonas buvo taip pat medicinos daktaras. Kaip ir jo tėvas buvo geras ir sąžiningas gydytojas. Jis vedė savo giminingą Viktoriją Chadakauskaitę. Gyveno ir praktikavo Lietuvoje. Jo šeimyninis laimingas gyvenimas netikėtai nutrūko, mirus jaunai žmonai. Po to dr. Leonas ir pats greitai pasimirė nuo širdies smūgio.

BERČIŪNAI
Vasaros atostogas rašytoja praleisdavo netolima Berčiūnų kurorte, už Panevėžio miesto ribų. Toji vieta surišta su jos paskutiniųjų šviesių dienų atsiminimais. Kuklus nedidelis kurortas su kvepiančiomis pušimis, ir šakose "metelius" iškukuojančiomis raibomis gegutėmis... — Kiek metų man dar lemta vargti? — ant pirštų skaičiuoja jauna tarnaitė gegutės "ku-ku". Berčiūnų jauni pušynėliai, aplipę sakais, tartum gamtos ozono stotys, mums sveikata purkšte purkšte!... Toji vieta patiko ir Gabrielei Petkevičiūtei, kuri buvo apsigyvenusi savo auklėtinio Antano Kasperavičiaus jaukioje vietoje. Ten ji atgydavo, šiek tiek pasitaisydavo ir įgaudavo energijos dirbti ir toliau rašyti. Tuo laiku ji rašė savo atsimi-

nimus apie neramius pirmojo pasaulinio karo me-tus Lietuvoje.

Sekmadieniais atvažiuodavo į savo vilą, savo "mamaitės" aplankyti ir Antanas Kasperavičius, tada jau Panevėžio miesto valdybos pareigūnas drauge su savo žmona, dantų gydytoja.

Savaitgaliais "šabasui" Berčiūnuose susi-rinkdavo žydai — pirkliai su savo šeimomis. Jie sudarydavo Berčiūnų publikos daugumą. Be jų dar mūsų valdininkai, mokytojai, moksleiviai ir šiaip tie, kurie negalėdavo toliau nuo Panevėžio pasitraukti, susirišę tarnybos kasdieniniais dar-bais bei krautvių bizniais.

SU GABRIELE PETKEVIČIŪTE SUSITIKUS

Berčiūnų medinės vilukės turėjo gražius kie-mus su kabanečiais hamakais ir poilsio kėdėmis. Deja, rašytoja negalėdavo jais naudotis dėl savo didėjančio luošumo. Ji galėdavo sėdėti tik patogiam fotelyje arba gulėti lovoje, ar atsargiai vaikščioti. Susitikdavau Gabrielę Petkevičiū-tę netoli jos namų, gražiame pušynėlyje bevaik-čiojančią. Eidavome labai pamažu.

— Sunku man judėti — atsidusdavo ji. — Ei-nu ir staiga nebentenu pusiausvyros... Svirstu vis į vieną pusę — griūvu! —

Jos nugaroje didėjantis išsikišimas (kupra va-dinamas) nusverdavo kūną į vieną pusę ir jai buvo didelis pavojus išgrūti...

(Bus daugiau)

DR. ANNA BALIUNAS

AKIŲ, AUSŲ, NOSIES
IR GERKLĖS LIGOS
PRITAISO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telefonai: PROspect 8-3229
Resid. telefonai: WAilbrook 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto,
nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta.

Rez. tel. 239-4683

DR. K. G. BALUKAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building), Tel. LU 5-4446
Pirmą ligonius pagal susitarimą,
jei neatsiliepiu, skambinti 374-8012

Telef.: PROspect 8-1717

DR. S. BIEZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 43rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8
tikrai antradieniais ir penktadieniais.
Trečią, ir sekmadienį, ofisas uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. C. K. BOBELIS

IR

DR. B. B. SEITON

INKSTŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ
CHIRURGIA
Telef. 695-0533
Fax Valley Medical Center
860 Summit St.
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEmlock 4-5849
Resid.: 388-7233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadienį, 1-7 val.
antradienį, penktadienį nuo 1-5. treč.
ir šeštadienį, tikrai uždarytas.
Rez.: 61 8-0873

DR. W. EISIN - EISINAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
siliepiu, skambinti MI 3-0001.

DR. NINA KRAUCIŲ

KRIAUČELIUNAITĖ
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
6132 So. KEDZIE AVE.
Telef. WA 5-2670.
Neatsiliepiu — skambinti
471-0225.
Valandos pagal susitarimą.

Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9706
Residencijos: PR 6-9801

DR. J. MEŠKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadienį, antradienį, ket-
virtadienį ir penktadienį nuo 9 iki 11
val. ryto. Ketvirtadienį ir šeštadienį
nuo 9 iki 11 val. ryto, tik susitarus.
Trečiądieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIA
2456 WEST 43rd STREET
Val.: antradienį nuo 1-4 po pietų,
ketvirtadienį nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2840
Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofiso telefonai: 2750 West 71st St.
Tel.: 925-8296
Valandos: 2-8 val. vak. Penktadienį
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Seksmdieniais ir trečiądieniais
uždaryta.
Rez. tel.: WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligo
Ofiso telefonai: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antradienį, trečiąd.
ir penkt. 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadien-
iais 2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

V. Tumonis, M. D., S. C.

CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEmlock 4-2123
Resid. telefonai: Gibson 9-6195
Pirmą ligonius pagal susitarimą. Dėl
valandos skambinti telefonais HE 4-2123,
jei neatsiliepiu, tai telefonais GI 8-6195.

P. SILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatų, protezų, med. ban-
džių, speciali pagalba kojoms
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8 Šeštadieniais 9-1.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telefonai: PROspect 6-5084

J. KLAUSEIKIS

APIE LEONO SABALIŪNO KNYGĄ

"LITHUANIA IN CRISIS"

(Tęsinys 2)

"Dirvoje" išspausdintoji L. Sabaliūno knygos kritika man patiko, o ypač dar ir dėl to, kad moters parašyta. Juk išeivijoje nebedaug yra spaudai rašinėjančių moterų, kurioms dar politi-
nės temos rūpėtų.
Jūrātė Statkutė De Rosales gabiai plunksną valdo, mintys moterišku jautrumu persisunkusios. Jau pачioje pradžioje ji sentimentaliai Sabaliūno studiją gretina su lavono skrodimu: "Savo metodais veikalas primena lavono skridimą: kiekvienas žuvisios Nepriklausomos Lietuvos organas yra kruopščiai tiriamas mikroskopiniais piūvais".

Garbė kooperatininkui

Jautrumas ir sentimentai la-
bai tinka poezijoje, bet istori-
nius įvykius perkraunant, "la-
voną" skrodžiant, jie yra tik tie-
sia pažinti trukdys balastas. Mi-
nima kritikė rašo: "Lithuania in
Crisis knygoje tarp vertingų
skaičių ir statistikos lentelių aš
pasigedau paties svarbiausio ele-
mento bet kokiam lietuviškame
gyvenime (Lietuvoje ar išeivi-
joje). Pasigedau ad honorem
dirbančio kooperatyvo vadovo,
algos negauniančio šaulių vadė,
be atlyginimo plūšančio dainų
šventės organizatoriaus, savo
vakarus repeticiuose pašvenčian-
čio tautinių šokių šokėjo ir t. t."

GRADINSKAS

VESINTUVAI

NUO

\$99.95

2512 W. 47 ST. — FR 6-1998
LIETUVI, EIK PAS LIETUVI!

PERKRAUTYMAI

MOVING

Laidininkai — Plina apdraudė
ZEMIA KAINA
R. ŠERENAS
2047 W. 67th Pl. WAilbrook 5-8063

MOVING

Apdraustas perkrautymas
iš įvairių atstumu.
ANTANAS VILIMAS
223 West 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

SOPHIE BARCUS

RADIO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOP, 1490 kil. A. M.

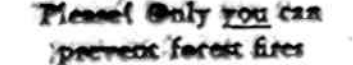
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirma-
dienio iki penktadienio 11-12
val. ryto. — Šeštadienio ir sek-
madienio nuo 8:30 iki 9:30 val.
ryto.
Telefonai: HEmlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

FOREST FIRES HURT OUR FOREST FRIENDS

Our wildlife has no defense
against the careless use of fire.
So please follow Smokey's ABC's.
Always hold matches till cold.
Be sure to drown all campfires,
air the ashes, and drown
them again. Crush all
smokes dead ones.

Please! Only you can
prevent forest fires

Apie dainų šventes ir tauti-
nius šokus tikrai L. Sabaliūnas
nerašo. T toks jau matyt buvo
jo apsisprendimas, jog tie da-
lykai ne jo temai. Tačiau apie
kooperaciją ir kooperatininkus,
atrodo, užtenkamai ir teisingai
parašyta.

Sunku suprasti, apie kokį ko-
operatyvo vadovą kritikė kalba?
apie kooperatyvo krautuvės ve-
deją, ar apie kooperatyvo val-
dybos pirmininką? Kooperaty-
vų vedėjai, kurie būdavo ir pre-
kių užpirkėjai ir pardavėjai, gau-
davo atlyginimą. Taip būdavo
tvarkomasi smulkių kooperaty-
vų įvairiose provincijos mies-
teluose, o kooperacijos magna-
tai — Pienocentras, Maistas ar
Lietūkis — savo vadovams gan
geras algas mokėdavo.

Kooperacijos temomis rašy-
damas L. Sabaliūnas yra primi-
nęs, jog šiam sąjūdžiui bujoti
kenkė stoka specialistų, vadovų
noras greit praturtėti.

Kooperacija Ylakiuose

Lietuvą sukooperatinti šūkis
turi pradžią, siekiančią caro val-
dymo laikus. Naujienose ne kar-
tą esu rašęs apie Ylakius. Mies-
tukas ir valstius įdomus keliais
požiūriais. Vincas Kudirkas
"Varpe" rašė, jog pats guber-
natorius buvo nuvykęs į Ylakius
pasiziūrėti, kaip ten vykdoma
rusifikacija. Žemaičių būta at-
sparių. Iš tos parapijos buvo Si-
biran ištremta kunigų, kam jie
vaikus lietuviškai mokė. Guber-
natorius radęs Ylakiuose graž-
dankų, apie kurias žmonių ne
nežinota, kad tokios knygos čia
suvežtos.

Yra žinių, kad ir kooperaci-
nis judėjimas ylakiškių buvo ži-
nomas dar nepriklausomybės ne-
atgavus. Parapijos name įkur-
dinta "Vartotojų Bendrovė" ge-
rai veikė, bet laisvės išausis vi-
sų narių nebesutalpino. Kairieji,
vadovaujami Vyžančių kaimo
vyru, atskilo ir įsteigė Ylakiuo-
se antrą kooperatyvą "Skalsą"
pavadintą.

Neilgai gyvavo: ir "Vartoto-
jų Bendrovė" ir "Skalsą" pasi-
mirė. Liga vienoda: neturėta
patyrusių, sąžiningų vadovų.
Vedėjų kooperatyvus į bankro-
tą nuvarė. Ir sutapimas: tiek
"Vartotojų B-vės", vedėjas tiek
"Skalsos" vedėjas iš prekybos
biznio nepasitraukė, bet tuoj
atidarė savo krautuves. Abiejų
kooperatyvų vadovai buvo ap-
mokami, dirbo už algą, o ne ad
honorem.

Greitmas didesnis miestukas
Skuodas. Ten labai puikiai bu-
vo išaugusi "Vartotojų B-vė".
Narių turėjo ne vien iš Skuodo,
bet ir iš gretimų valsčių. Atsi-
tko tas pat: priejo prie ban-
kroto.
Tiesa, Ylakiuose kurį laiką
veikė kooperatyvas, kurio va-
dovas dirbo ad honorem. Tai
mokytojos Onos Žebrauskaitės
sumanymu įsteigtas mokinių
kooperatyvas, kuris mokykloje
pardavinėjo knygas ir rašlavinę.
Jis nebankrutavo, bet gyvenimą
baigė kartu su mokyklos uždary-
mu. A. Smetonai valdžią pae-
mus.

I tą žemaitijos užkampį nu-
krypau, nes anais laikais per
Lietuvą nusiautė ne ad hono-
rem dirbusių kooperatininkų ža-
lingos klaidos. Bankrutavusių
bendrovių vieton atėjo Lietūkis.
Steigė miestuose ir miesteliuo-
se savo skyrius — krautuves.
Turėjo jau patyrusių revizorių,
krautuvinių darbų buvo tik-
rinamas, prižiūrimas. Bankro-
tai dingę, bet dingę ir tie ad
honorem vadovai. Už darbą bu-
vo mokama.

Lietuvių deguonis

L. Sabaliūno darbą kritikuo-
dama Jūrātė Statkutė De Rosa-
les Lietuvą palygina su skan-
dinamu žmogumi. Ji rašo:
"Dabartinę Lietuvą aš paly-
ginčiau su skandinavu žmogū-

Sovietų propagandos įstaiga paskelbė šią nuotrauką, kurioje Esti-
jos modeliutojos Taline demonstruoja vestuvinius drabužius.

mi. Jo galva laikoma po van-
deniu tiek ilgai, jog dar pora
sekundžių ir... jau jo gyvo ne-
bebūtų. Tik štai, atsirado jam
proga ištraukti galvą ir užgrie-
bti kiek oro, o čia bematant jis
buvo vėl panardintas po vande-
nį. Trumpame nepriklausomy-
bės 20-ties metų laikotarpyje
gaivalingai užgriebtas oras tu-
rės padėti mūsų tautai vėl atlai-
kyti po vandeniu nežinomą lai-
ko tarpą. Tautininkų valdymo
laikais užgriebtas lietuvių
oras buvo ne oras, o koncentruo-
tas deguonis. Nori nenori —
trauk deguonį. Ačiū Dievui, kad
taip buvo".

Suprantu, kad apie lietuvių
orą kalbėdama, kritikė turi gal-
voje ir švietimą. Nesutinku, kad
tik tautininkų laikais tokio kon-
centruoto lietuvių oro susi-
laukta.

NEW YORK, N. Y.

Baltijos Festivalis

Pavyzdžių vėl į Ylakius va-
žiuojame. Kai ten tik buvo iš-
girstas nepriklausomybės pa-
skelbimas, tuoj žmonės suskato
lietuviškas mokyklas steigti, vi-
sai dar mažai tesitikėdami cen-
trinės valdžios paramos. Vos ne
kas antras kaimas — pradžios
mokykla. Miestelyje įsteigta
keturklasis vidurinė mokykla. Už
18 kilometrų Seda — ten irgi vi-
durinė mokykla. Nuo Ylakių 20
km. į Skudą — ten progimna-
zija, šešios klasės. 38 kilome-
trai į Mažeikis — ten gimnazi-
ja. Arkliais pasiekiami Telšiai
— ten gimnazija.

Atsimenu, kai mano tėvo na-
muose suėję vyrai apie mokyklas
kalbėdavosi. Tėvas labai rėmė
vidurinės mokyklos steigimą.
Apie jokių tautininkų tada ne
girdėti nebuvo. Bet kai atėjo
tautininkų valdymo laikai —
tuoj pajuto, nes imtasi mokyk-
las uždarinėti. Ir nemažai vi-
durinių mokyklų uždaryta. De-
legacijos buvo siunčiamos į švie-
timo ministeriją, prašant, kad
uždardomos mokyklos vietose at-
darytų kitą — amatų ar žemės
ūkio mokyklėlę. Atsakymas bu-
vo ne!

Neturtingesni žmonės nega-
lėjo savo vaikų leisti į kitus
miestus, daug jaunuolių liko tik
su pradžios mokykla. Tad, kam
kalbėti apie tautininkų valdymo

Tiesą, A. Smetona sustiprino
kariuomenę, kuriai skiriami
švietėjo nuopelnai. Bet tai per-
brangi mokykla. Augino ji net
atskirą klasę Karininkiją. Tau-
tininkų "Lietuvos Aids" buvo
keliamas balsas, jog karininkų
vaikams reikia atskiros mokyk-
los! Tai buvo naujoviškos po-
nijos daiginimas. Kai atėjo mo-
bilizacijos laikas aiškiai pasiro-
dė, ko verta ta A. Smetonos už-
auginta ponija. Esu aprašęs
šiam dienraštyje, kaip 1939 me-
tais buvau mobilizuotas, kokia
netvarka štabų darbe išryškėjo.
Nera reikalo dabar dar kartą
ilgiau ties tuo "koncentruoto de-
guonių" sustoti. (B. d.)

Šio leidinio atspausdinimo iš-
laidoms padengti yra renkami
skelbimai bei linkėjimai šiam
festivaliui. Skelbimų kainos nuo
5 iki 50 dolerių, priimami iki
liepos 15 d.
United Baltic Appeal adresas
2789 Schurz Ave., Bronx, N. Y.
10465.

BELFASTAS. — Nors šian-
dien vidurnaktį turėtų prasidėti
š. Airijos kovų paliaubos, šeš-
tadienį teroro veiksmai nebu-
vo pasibaigę ir žuvo trys britų
kareiviai bei jaunas airis kata-
likas, du kareiviai ir civilis bu-
vo sužeisti.
ČIKAGA. — Šeštadienio "Chi-
cago Tribune" įsidėjo didelę 11
lietuvių nuotrauką, praneš-
mas, kad "Amber Ball is To-
night".

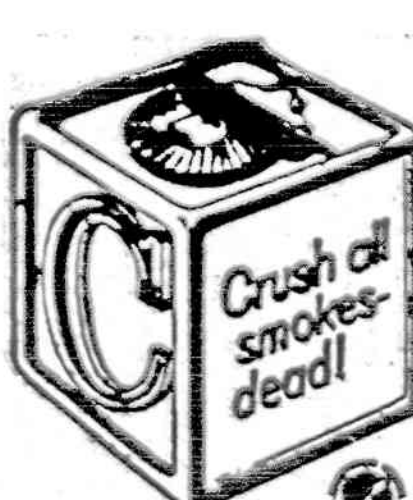
RIMTA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Naujienose galima gauti ouiku knygų, kurios papuos bet kokią
knygų spintą ar lentyną:

- K. Bielinis, PENKTIEJI METAI, gražiai įrišta, 592 pusl. \$6.00
- K. Bielinis, DIENOJANT, gražiai įrišta, 464 pusl. \$6.00
- Prof. Vaclo. Biržiška, ALEKSANDRYNAS, I tomas, gražiai įrišta, 431 pusl. \$7.50
- Prof. Vaclo. Biržiška, SENŲ LIETUVIŲ KNYGŲ ISTORIJA, I dalis, 208 pusl. įrišta — \$3.00, minkštai viršeliais — \$2.00; II dalis, 225 pusl., įrišta — \$3.00, minkštai viršeliais — \$2.00
- Dr. K. Grinys, ATSIMINIMAI IR MINTYS, I tomas, 300 p. \$2.00
- Prof. S. Kairys, LIETUVA BUO, gražiai įrišta, 416 p. \$5.50
- Juozas Liūdžiū, RAŠTAI, 250 pusl. \$3.00
- P. Liūdžiūviene, ATSIMINIMAI APIE JUOŽA LIŪDŽIŲ, 88 pusl. \$1.00
- S. Michelsonas, LIETUVIŲ IŠEIVŲ AMERIKOJE, 297 p. įrišta — \$5.00 minkštai viršeliais — \$4.00
- Dr. V. Sruogienė, LIETUVOS ISTORIJA, gražiai įrišta 968 pusl., dabar tik \$10.00

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill. — Telef. HA 1-6100

SKAITYK IR KITAM PATARK
SKAITYTI "NAUJIENAS"

GELININKAS (PUTRAMENTAS)

Linksmumo arba liūdesio valandom
graudusios gėlės ir vainikai ant-
pių papuošimui ir sezoninė-
kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 584-1220

GUŽAUSKU

GELES VISOMIS PROGOMIS
BEVERLY HILLS GELINČIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street
Telef.: GROvehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOWnhall 3-2108-9

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai
MAZEIKA & EVANS
645 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAKDOMA VESTA
REpublic 7-8606 REpublic 7-8641

EUDEIKIS

SENIAUSIA IR DIDžiausia LAIDOJIMO ĮSTAIGA

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI:

DOVYDAS P. GAIDAS GERALDAS F. DAIMID
1605-407 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741-1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAfayette 3-0440

MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

VARIAT:
Chicagos
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijų

AMBULANCE
PATARNAVI
MAS CIENA
IR NAKTI
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE Miesto
DALYSE

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1008

PETRAS BIELIŪNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1156-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672
11028 SOUTH WEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS

3354 So. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1914

LEONARD BUKAUSKAS IR SŪNUS

10821 So. MICHIGAN AVE. Phone Commodore 4-2228
649 EAST 162nd ST. Phone Commodore 4-2228
South Holland, Illinois

Baltimorės tautinių šokių grupė "Malūnas"

Atsiūsta paminėti

SKAUTŲ AIDAS Nr. 5. Gegužė 1972, 24 psl., mėnesinis lietuvių skautų žurnalas. Redaguoja s. J. Toliusis, v. s. Namikienė, s. B. Vosylis ir v. s. Vl. Višeikis ir dar iš trijų sudaryta redakcinė kolegija. Tekste daug žinių ir iliustracijų iš lietuvių gyvenimo ir veiklos ir vienas įdomus ilgesnis J. v. s. Alg. Aglinskio aprašymas apie tuonirkle valtimis kelionės iš Kauno Nemuno upe, Kuršių ma-

riomis ir Baltijos jūra į Palangą.

Skautų Aido adresas: 6810 S. Campbell, Chicago, Ill. 60629.

— "Daily News" (jo tiražas siekia per 2 mil.) New York'e birž. 15 įdėjo vedamąjį "Laisvės visiems laikams". Paminėjęs įvykius Kaune, dienraštis paklausė: ar Vašingtonui nevienas įdomus ilgesnis J. v. s. Alg. Aglinskio aprašymas apie tuonirkle valtimis kelionės iš Kauno Nemuno upe, Kuršių ma-

TRUMPAI

— Vokietijos delegacija į Jaunimo Kongresą atvyks pirmadienį, birželio 26 d. 8 val. vak. iš O'Hare aerodromą Atlantic Chartered Airline lėktuvu.

— O. Indrelienė, L. Novogrodskienė, S. ir A. Pundžiai, iš Toronto, Ont., Canada, įrinkti SLA 236 kuopos atstovais į SLA seimą, Miami Beach, Fla.

— Inž. Algimantas Milvydas išrinktas Australijos lietuvių atstovu į Jaunimo kongresą. Priklauso skautų organizacijai, Melbourne Studentų s-gai, dalyvauja sporto ir tautinių šokių grupėse.

— Carol Genutis iš Gage Parko apylinkės baigė DePaul universitetą master laipsniu.

— Casey Prunchunas iš Bridgeport apylinkės gavo premiją Chicago Lawn metinėje meno parodoje už gamtovaizdžio tapybą.

— Chicago Sveikatingumo Taryba tikrins einančiųjų į 4 ir 9 skyrius taip pat pradedančių lankyti mokyklas vaikų sveikatą ir išduos pažymėjimus Municipal ligoninėje, 2828 W. 31 St. Apžiūrėjimo laikui sutarti tel. 217-7806. Pažymėjimus išduoda taip pat šeimos gydytojai.

— Kazys Macke-Maciukas ir Petras Vilkelis su žmonomis išvyko birželio 23 d. dalyvauti 57-tame SLA seime, Miami Beach, Fla. P. Vilkelis įsigijo naują Chrysler ir su juo atliks kelionę.

— Į Lietuvos Miškininkų Sąjungos Išeivijoje vardą, jos pirmo V. Ž. pasiūstą IV. 30

rašta visoms Vokiečių Bundes-lago frakcijoms, gauti atsakymai SPD ir FDP lyderių. Pats raštas su atsakymais, išverstus lietuvių kalbon, bus vėliau paskelbti Naujienose.

— Irenos Smieliauskienės vadovaujama tautinių šokių grupė Grandis dalyvavo St. Joseph kolegijos suruoštame tarptautiniame pasirodyje East Chicago miesto birželio 18 d. Grandiečių šokių ištraukos buvo parodytos per Indianos televizijos stotį žinių programoje. Šaunūs grandiečiai, intensyviai ruošdamiesi Tautinių šokių šventei, randa laiko ir turi energijos atstovauti lietuvių ir šokių meną amerikiečių ir kitatautių ruošiamose šventėse bei parengimuose.

— Sen. Frank D. Savickas (D-27) propagavo kongreso priimtą įstatymo projektą HB-1614, dabar patvirtintą senato, kad dirbantiems ar turintiems pajamas pensininkams nebūtų imami mokesčiai nuo gaunamų pensijų.

— Aldona Indreikaitė parengė bibliografijos leidinį lietuviškosios dalykams ir žinių šaltiniams. Leidinėlį yra išsiuntinėlė kongreso atstovams bei Jaunimo Metų komitetams tikslu padėti pasiruošimams kongresui.

— Vincė Likas, sulaukusi 84 metų amžiaus, apsigyveno gražioje Elmhurst apylinkėje pas savo dukterį, kuri jai užsakė Naujienas.

— Antanina Liorentaitė, Naujienų skaitytoja, persikėlė gyventi į Lemonto apylinkę. Ji Lietuvoje buvo pirmoji moteris gavusi aviacijos piloto teises.

HELP WANTED — FEMALE

Derbininkų Reikia
CAPABLE CLEANING WOMAN
WANTED
for general offices, one day per week.
Vicinity of Kildare & Division.
\$2.00 per hour, plus carfare.
Call Monday through Friday
8 A. M. to 5 P. M.
342-2300

HOUSEKEEPER LIVE IN

Private quarters — N. W. suburban
rectory, 3 priests.
Week days 9 to 5 call 238-8890.
Evenings, Saturdays and Sundays
call 446-1610. Or reply to Box AF 359
225 W. WASHINGTON
CHICAGO, ILL. 60606

MINDAUGAS MIKALAUSKAS

— Antrojo Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso atstovas iš Sydney — Australijos.

Mindaugas Mikalauskas gimė 1952 metais, sausio mėn. 24 d. Sydneyje. Pradžios mokyklą baigė Smithfield; gimnaziją lankė Fairfield; — Patrician Bros. College. Ją baigęs įstojo į NSW Institute of Technology, kur studijuoja Comercio.

Mindaugas priklauso ateitininkų ir skautų organizacijoms. Būdamas mokykloje ir gimnazijoje jis dalyvavo įvairiose sporto šakose. Jis žaidė krepšinį. Lengvojo atletikoje — bėgime, šokimuose ir tolį, rutulio stūmimo jis atsiekė labai daug laimėjimų. Be to žaidė Rugby lygoje. 1966 m. buvo išrinktas važiuoti į Naująją Zelandiją su New Smith Wales Rugby lygos mokyklų komanda. 1967 m. jis buvo išrinktas "Sports boy or the year", o 1969 m. Sportsman of the Year.

Šiuo metu dėl laiko stokos ir mokslo turėjo sporto užsiėmimus sumažinti, bet vistiek suranda laiko palašyti krepšinį. Mindaugas galvoja, kad Jaunimo kongresai bei lietuvių jaunimo suvažiavimai yra labai reikalingi, net būtinai lietuvių išlaikymui. Jie pritraukia ir sujungia visą pasaulio lietuvių jaunimą prie artimesnio bendradarbiavimo mūsų tėvynės Lietuvos labui.

— Paul H. Gailus, baigęs St. Ignatius mokyklą, gavo Continental Can b-vės stipendiją. Studijuos elektros inžineriją Californijos Technologijos institute.

— De la musique avant tout chose žada Jaunimo Kongresas. Liepos 3 d. vakare Jaunimo Centre pamatysim, kaip tai suprantą režisierė Dalia Juknevičiūtė. (Pr.)

— Laisvojo Pasaulio Lietuvių IV-toji Tautinių šokių šventė įvyksta 1972 m. liepos mėn. 2 d., 2 val. p. p. Chicago International Amphitheatre, 42-jį ir South Halsted gatvė. Bilietai gaunami Marginiuose.

Bilietų kainos: 8, 7, 6, 5, 4 ir 3 dol. Ložės po 12, 10, 9, 8, 6 ir 4 vietas. Ložėse visi bilietai po 10 dol.

— Dėmesio IV-tosios Tautinių šokių šventės šokėjams! Vaikų grupių registracija įvyks birželio 30 d. 5 val. p. p. International Amphitheatre, 42nd ir S. Halsted St. 5:30 val. vak. grupių rikiavimas ir 6 val. vak. (punktučiai) — repeticija.

Liepos 1 d., šeštadienį, vaikų grupės renkasi generalinę repeticiją 2 val. p. p. Registracijai ir repeticijoms prašoma nesivėluoti.

Jaunimo grupių registracija įvyks liepos 1 d., šeštadienį 8 val. ryto. 8:30 val. — rikiavimas ir 9 val. (punktučiai) — repeticija. (Pr.)

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Zėmė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Zėmė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS
IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAIMS

DEL VISU INFORMACIJU, KREIPKITES I

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI

[VISŲ RŪSIŲ DRAUDIMO AGENTŲRA]

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY
INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — Prospect 8-2233

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBES
Pardavimas ir Taisymas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: REPUBLIC 7-1941

A. & L. INSURANCE & REALTY
A. LAURAITIS
INCOME TAX
4645 So. ASHLAND AVE.
LA 3-8775
(Currency Exchange įstaigoj)
Pigūs automobilų draudimai.

TERRA
Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos
visoms progoms.
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

Nuo 7 ryto iki 8:30 val. vak.
TAISOME
VISOKIUS AUTOMOBILIUS
Greitas ir sąžiningas darbas,
kaina nebrangi.
Telefonuoti 778-9533 — TEXACO
58-tos ir Western Avenue kampas

HOME INSURANCE
Call: Frank Zapolis
3208 1/2 W. 95th St.
GA 4-8654
State Farm Fire and Casualty Company

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
ir kitus kraštus
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

K. ERINGIS
CALIFORNIA SUPER SERVICE
Taisomi auto motorai, stabdžiai,
tune-ups ir t. t.
4824 So. CALIFORNIA AVE.
CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9222

A. G. AUTO REBUILDERS
Čia automobiliai išlyginami ir nudažomi. Darbas atliekamas sąžiningai ir gerai, prityrusių darbininkų. Kai nos nebrangios.
3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill.
TEL. — 776-5888
Anicetas Garbačiauskas, sav.

M. A. SIMKUS
Real Estate, Notary Public
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450
Beto daromi ir liudijami vertimai,
pildomi pilietybės pareiškimai ir
kitoki blankai.

— Kas mėgsta valdovus, o kas aistringus žmones. Liepos 2 d. vakarą Jaunimo Centre paaiškės ką mėgsta jauna "Skirgailos" režisierė Marija Smilgaitė. (Pr.)

— Bilietus į IV Tautinių šokių šventės Banketą prašoma įsigyti iki birželio 29 d. (ketvirtadienio), nes dalyvių skaičius turi būti iš anksto žinomas. Bilietai gaunami Marginiuose, 2511 W. 69 St., arba pas Sofiją Džiugienę, tel. (312) 925-3682. Banketas įvyks liepos 2 d. Amfiteatro salėje tuoj po Tautinių šokių šventės programos. (Pr.)

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

NAMAI — GERIAUSIAIS DRAUGAS

TVARKINGAS 10 kambarių mūras. Naujas gazu šildymas, garažas. Arti 70-tos ir Western. \$19,500.
2 BUTŲ MŪRAS ir 2 auto garažas arti mūsų — bargenas. \$26,600.
8 KAMBARIŲ pusantro aukšto namas. 50 pėdų lotas. 2 auto garažas. Evergreen Parke. \$18,900.
MODERNUS MŪRAS, liuksus butas ir dvi biznio patalpos. Platus lotas, garažas, arti ofiso. \$44,900.
PLATUS BIZNIO LOTAS prieš Marquette Parką. \$10,000.
2 BUTŲ beveik naujas mūras, 2 auto garažas, atskiri gazu šildymai, arti ofiso. \$27,500.
7 KAMBARIŲ NAUJAS MŪRAS, 2 1/2 vonios, Karpetai. Garažas — prie Nabisco. \$29,500.
7 KAMBARIŲ MŪRAS. Irenagas beismantas, air-cond. Užduras porčius. Garažas. Marquette Parke. — \$23,300.
5 BUTŲ MODERNUS MŪRAS prieš Parką, gražus iš lauko ir vidų. — \$64,600.
10 BUTŲ MŪRAS, apie \$15,000 pajamų, arti 65-tos ir Kedzie. \$73,500.

Valdis Real Estate

7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

6 KAMBARIŲ MŪRINIS. Moderni vonia, spintelės, karšto vandens šiluma gazu, 1 1/2 auto garažas. Marquette Parke. \$21,900.
GRAŽUS 6 BUTŲ MŪRAS. Modernios vonios, Alumin. langai, Nauja šiluma gazu. Geros pajamos. Marquette Parke. \$87,500.
4 BUTŲ MŪRAS. Modernios vonios, spintelės, nauja šiluma gazu, alumin. langai, 3 automobilų garažas. Tik \$23,900.
2 PO 5 MŪRINIS. Spintelės, nauja šiluma gazu, alumin. langai, 2 auto garažas. Tik \$27,900.
GRAŽUS 2 BUTŲ MŪRINIS. Dideli kambariai, modernios virtuvės, vanities, naujas šildymas gazu, 2 auto garažas. \$36,500.
11 BUTŲ 7 metų mūras. Koklinės spintelės, šaldytuvai ir virimo pečiai, šildymas gazu, alumin. langai. Pajamų apie \$23,000. Apylinkė 59-tos ir Kedzie. \$150,000.

NERIS REAL ESTATE
3009 WEST 63rd STREET
Tel.: 471-0321

12 BUTŲ MŪRINIS 7 metų. Ivaizdus dydžio butas. 63-čia ir Pulaski. Labai pelningas ir gražus namas.
2 PO 5 — 3 MIEGAMŲ medinis. Gazo pečiai šildymas. Žemi mokesčiai. geriausia vieta Brighton Parke. \$14,900.

MURINIS BUNGALOW 5 kambarių — 2 miegami. Centralinis oro šildymas. Garažas. Dideli kambariai, naujai išdėstyti. 64-ta ir Sacramento. — 24,500.

5 KAMBARIŲ — 3 miegami, 10 metų. Labai gražiai įrengtas sklypas. Garažas. Gražiai aptvertas ir apdodintas. Namas kaip pasaka. 69-ta ir Bell. \$25,500.

SIMAITIS REALTY
2951 W. 63 ST. (Prie Sacramento)
TEL. 436-7878

BUILDERS AND CONTRACTORS
Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR
Irengiu naujus ir perstatau senus visų rūšių namo apšildymo pečius ir air-conditioning į naujus ir senus namus. Irengiu vandens boilerius ir stogu rinas (gutters). Darbas atliekamas greit, sąžiningai ir garantuotai. Apskaičiavimai nemokamai.
Turiu leidimus dirbti mieste ir užmiesčiuose.

DOMAS ZUKAUSKAS
HEATING & SHEET METAL
4444 So. WESTERN AVE.
CHICAGO, ILL. 60609
TEL.: VI 7-3447

NAUJIENAS
— TIKRŲJŲ ŽINIŲ
Lietuviai taip pat perka ir pardoda ir progas sužinoti tikrai per NAUJIENAS

ADONA DRAŽDYTĖ,

Baltimorės tautinių šokių grupės "Malūnas" vadovė

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
VYTAUTAS ŽUKAUSKAS — MARIA NOREIKA
2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629. • Tel. WA 5-2787
Didelis pasirinkimas įvairių prekių.
AUTOMOBILIAI, SALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320
Įvairių prekių pasirinkimas, motociklai, šaldytuvai, automobiliai, maistas, doleriniai Certifikatai.
V. VALANTINAS

MOVING — Apdraustas perkraustymas
Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujais kraustymo įrankiais. Ilgų metų patyrimas.
AL NAUJOKAITIS
2022 W. 69 ST. CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

J. AUGUSTAITIS
ANTANAS SMETONA IR JO VEIKLA
154 pusl. knyga. Kaina \$1.50

Nei vienas žmogus, noris pažinti nepriklausomos Lietuvos ir Antano Smetonos valdymo laikotarpį, negalės apsieiti be J. Augustaitis paruoštos studijos. Ši knyga būtina kiekvienam, norinčiam pažinti netolimą Lietuvos praeitį. Lietuvoje gyvenusieji ir Smetonos valdymo laikotarpį pažįstantieji žmonės tvirtina, kad J. Augustaitis teisingiausiai ir tiksliausiai aprašė ir įvertino Antano Smetonos veiklą.

J. Augustaitis knyga, galima gauti "Naujienose" darbo valandomis. Kas negali užėti "Naujienas", tai prašomas persiųsti \$1.50 čekį arba Money Orderį, pridėdant 20 c. persiuntimui paštui, tokiu adresu:

NAUJIENOS
1739 So. HALSTED STREET, CHICAGO, ILLINOIS 60608

Gavę pinigų, tuojau knyga pasieksime.

JŪRATĖ ČEPONKUTĖ

— viena iš Kanados atstovių II Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongrese yra Kanados Lietuvių Bendruomenės krašto valdybos jaunimo sekcijos vicepirmininkė. Jūratė iš profesijos yra mokytoja ir toliau gilina studijas psichologijos srityje — Toronto, York universitete. Ji yra lankiusi Maironio šėštadieninę mokyklą, studijavusi lituanistiką Fordhamo universitete, ir dalyvavusi AIT kursuose New York'e. Jūratė priklauso akademikių skautų draugovei, Kanados Lietuvių bendruomenės krašto valdybai, Aušros sporto klubui ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės jaunimo sekcijai. II PLJK rūmose ji eina stovyklos komiteto vicepirmininkės pareigas.